

HALKBANK A.D. BEOGRAD

**IZVEŠTAJ O OBJAVLJIVANJU PODATAKA I INFORMACIJA
BANKE SA STANJEM NA DAN 31.12.2016.**

Objavljivanje u skladu sa: Basel II Stub 3

Beograd, maj 2017. godine

Sadržaj

Uvod.....	3
Osnovni statusni podaci.....	3
1. Strategija i politike upravljanja rizicima	4
1.1 Strategija upravljanja rizicima.....	4
1.2 Opis politika po pojedinačnim rizicima	6
1.3 Proces upravljanja rizicima	10
1.4 Vrste izveštavanja o rizicima	11
1.5 Ublažavanje rizika	11
2. Kapital Banke	12
3. Adekvatnost kapitala banke	20
4. Proces interne procene adekvatnosti kapitala Banke	23
4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP).....	23
4.2 Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika.....	23
4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike.....	24
5 Izloženost rizicima i pristupi za njihovo merenje i procenu	25
5.1 Kreditni rizik.....	25
5.2 Rizik druge ugovorne strane.....	57
5.3 Tržišni rizici.....	58
5.4 Operativni rizik	58
5.5 Kamatni rizik.....	59
5.6 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi	60

UVOD

Shodno odredbama Zakona o bankama i Odluke o objavljivanju podataka i informacija banke, Sl.glasnik RS br. 125/2014 i 4/2015, (u daljem tekstu: Odluka), Izvršni odbor Halkbank a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) objavljuje svoje poslovno ime i sedište, kao i podatke, sa stanjem na dan 31.12.2016. godine.

Prema Baselu II, bitan element koji pospešuje transparentnost tržišta jeste obelodanjivanje podataka o okviru primene, kapitalu, izloženosti rizicima, procesu upravljanja rizicima i, na kraju, o samoj adekvatnosti kapitala banke. Stub 3 upotpunjuje vezu između Stuba 1 (definisane minimalnih kapitalnih zahteva) i Stuba 2 (uvođenje ICAAP procesa), ističući značaj tržišne discipline uvođenjem minimalnih zahteva za objavljivanje informacija banaka.

Ovaj izveštaj je pripremljen u Službi za upravljanje rizicima. Posle pribavljanja saglasnosti za usklađenost izveštaja sa zakonskom regulativom od strane Službe za praćenja usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca, usvojen je od strane Izvršnog odbora Banke. Izveštaj je predmet kontrole Službe interne revizije. Objavljeni podaci se isključivo odnose na Banku, s obzirom da Banka ne vrši konsolidaciju.

OSNOVNI STATUSNI PODACI

Počev od 20. marta 2015. godine, turska Halkbank (Türkiye Halk Bankası A.Ş) postala je većinski vlasnik akcijskog kapitala Halkbank a.d. Beograd. Na dan 31.12.2016. godine učešće turske Halkbank iznosi 76,75%.

Türkiye Halk Bankası A.Ş je osnovana 1933. godine. Zauzima visoku poziciju u okviru turskog bankarskog sektora - šesta je banka po veličini aktive u Turskoj. Na dan 31. decembra 2016, turska Halkbank posluje sa ukupno 964 filijala koje se sastoje od 959 domaćih i 5 stranih od kojih su četiri na Kipru i jedna u Bahreinu. Banka ima i 3 predstavništva: u Engleskoj, Iranu i Singapuru.

Halkbank a.d. Beograd je registrovana u Registru privrednih subjekata Republike Srbije pod brojem BD 54244 od 13. septembra 2005. godine.

Pod imenom Halkbank a.d. Beograd banka posluje od 22.10.2015. godine kada je pod brojem BD 89155/2015 izvršena izmena u Registru privrednih subjekata.

Banka je registrovana za obavljanje platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu i posluje u skladu sa Zakonom o bankama.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka u svom sastavu ima dvadeset filijala, u Beogradu (pet filijala), Čačku (dve filijale), Jagodini, Gornjem Milanovcu, Kraljevu, Užicu, Kragujevcu, Kruševcu, Arandjelovcu, Valjevu, Šapcu, Nišu, Novom Sadu, Pančevu i Novom Pazaru, kao i osam ekspozitura u Paraćinu, Požegi, Topoli, Ivanjici, Vrnjačkoj Banji, Leskovcu, Mladenovcu i Čačku. Banka je tokom 2016. godine otvorila četiri nove filijale, u Beogradu u Kalenićevoj ulici i u ulici Milutina Milankovića 9e, filijalu u Pančevu, kao i filijalu u Novom Pazaru.

Poreski identifikacioni broj Banke je 100895809.

1. STRATEGIJA I POLITIKE UPRAVLJANJA RIZICIMA

Strategija upravljanja rizicima zasniva se na konzervativnom pristupu, što podrazumeva restriktivno preuzimanje svih rizika kojima je Banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju. Pri tome, afirmacija ovog principa usklađena je sa ključnim strateškim ciljevima poslovanja kao što su postizanje pozitivnog finansijskog rezultata i očuvanje kapitalne baze, odnosno unapređenje tržišne pozicije Banke.

Strategijom za upravljanje rizicima u Banci obezbeđuje se jedinstveno i dosledno upravljanje rizicima na dugoročnoj osnovi čime je određen odnos Banke prema rizicima kojima je u svom poslovanju izložena ili može biti izložena uključujući i rizike iz makroekonomskog okruženja u kojem Banka posluje. Upravljanje rizicima Banke integrisano je u sve poslovne aktivnosti koje podrazumevaju donošenje poslovnih odluka. Za definisanje, sprovođenje i preispitivanje Strategije upravljanja rizicima definisana je odgovornost Izvršnog i Upravnog odbora i zaposlenih u Banci u skladu sa propisima i internim aktima banke.

Banka identifikuje kritične pretpostavke u svojim planovima koje bi mogle biti pod uticajem različitih rizika. Fokusirajući se na trendove koji se pojavljuju, uvažavaju se potencijalne promene u važnim pretpostavkama i usvajaju se moguće modifikacije strategije da bi se efikasnije minimizirali negativni efekti, ili bolje iskoristile potencijalne mogućnosti. Na ovaj način funkcija upravljanja rizikom postaje i izvor dodatne vrednosti u procesu strateškog planiranja Banke. S obzirom na specifičnosti u povećanju obima različitih rizika i njihovih značajnih strateških implikacija, fokusiranje na rizike postaje od izuzetne važnosti.

Banka ima usvojenu dokumentaciju sistema upravljanja kvalitetom kojom se obezbeđuje kontrola i dosledna primena svih unutrašnjih procedura Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i procedure za redovno izveštavanje organa Banke i Narodne banke Srbije (u daljem tekstu: NBS) o upravljanju rizicima. Upravni i Izvršni odbor Banke identifikovali su najznačajnije rizike kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

1.1 Strategija upravljanja rizicima

Strategija upravljanja rizicima sadrži:

- Dugoročne ciljeve utvrđene Poslovnom politikom i sklonost ka rizicima u skladu sa tim ciljevima;
- Osnovna načela preuzimanja i upravljanja rizicima;
- Definicije rizika kojima je Banka izložena ili može da bude izložena.

Na osnovu ostvarenih rezultata poslovanja i ciljeva definisanih trogodišnjom strategijom Banke godišnje se izrađuje Poslovna politika u kojoj se utvrđuju ciljevi za tekuću kalendarsku godinu. Radi efikasnijeg ostvarivanja ciljeva strategije, politike i procedure propisuju način organizovanja procesa upravljanja rizicima Banke, način i metodologije za identifikovanje, merenje, odnosno procenu, ublažavanje i praćenje rizika i principe funkcionisanja sistema unutrašnjih kontrola.

Za otklanjanje nedostataka u politikama upravljanja rizicima i sistemu unutrašnjih kontrola i preispitivanje i sprovođenje politika i procedura upravljanja rizicima odgovorni su sledeći organi upravljanja i organizacioni delovi Banke:

- **Upravni odbor** - najmanje jednom godišnje razmatra politike za rizike čime se obezbeđuje stalni nadzor nad uspostavljenim jedinstvenim sistemom upravljanja rizicima u Banci.
- **Izvršni odbor** - sprovodi Strategiju i politike za upravljanje rizicima i strategiju upravljanja kapitalom Banke usvajanjem procedura i metodologija za upravljanje rizicima, odnosno za identifikovanje, merenje i procenu rizika, obezbeđivanjem njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi s tim aktivnostima
- **Odbor za reviziju** - analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje. Analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima i sprovođenje sistema unutrašnjih kontrola (uključujući periodične informacije o takvom sistemu
- **Odbor za upravljanje aktivom i pasivom** - prati izloženost Banke rizicima koji proizilaze iz strukture njenih bilansnih obaveza i potraživanja i vanbilansnih stavki, upravlja rizikom izloženosti, predlaže mere za upravljanje kamatnim rizikom, deviznim rizikom i rizikom likvidnosti
- **Odbor za likvidnost** - sprovodi politiku upravljanja likvidnošću, planira prilive i odlive novčanih sredstava, utvrđuje i prati likvidnost i donosi odgovarajuće mere za sprečavanje ili otklanjanje uzroka nelikvidnosti
- **Kreditni odbori** - donose odluke o odobravanju svih vrsta dinarskih i deviznih kredita, garancija, avala, akreditiva, kao i drugih vrsta plasmana Banke, na osnovu akata Banke, u skladu sa zakonom i drugim propisima
- **Odbor za praćenje i naplatu potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja** - odlučuje o predlozima za rešenje naplate potencijalno problematičnih potraživanja i problematičnih potraživanja, usvaja predloge za rešenje naplate spornih potraživanja različite od redovnog postupka naplate u sudskom procesu
- **Odbor za informacionu tehnologiju** - preispituje i odobrava standarde i politike IT
- **Služba za upravljanje rizicima** - prati zakonske propise iz oblasti finansijskog i bankarskog poslovanja, monetarno kreditne politike, odluka NBS i akata Banke i odgovara za njihovu pravilnu primenu; upravlja rizičnom bilansnom aktivom i vanbilansnim stavkama Banke; sprovodi aktivnosti vezane za evidentiranje i upravljanje kreditnim, tržišnim, operativnim i ostalim rizicima kojima je Banka izložena.
- **Služba za unutrašnju reviziju** - proces upravljanja rizikom u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane interne revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Interna revizija diskutuje rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama
- **Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca** - odgovorna je za identifikaciju i praćenje rizika usklađenosti poslovanja Banke i za

upravljanje tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik

U skladu sa strateškim ciljevima Banka je utvrdila ciljne pokazatelje u procesu upravljanja rizicima o čijem ostvarenju Služba za upravljanje rizicima izveštava Odbor za upravljanje aktivom i pasivom i Izvršni odbor.

Izvršni odbor, najmanje jednom u toku poslovnog tromesečja, izveštava Upravni odbor o ostvarenju postavljenih ciljnih pokazatelja u procesu upravljanja rizicima, kroz Izveštaj o poslovanju.

1.2 Opis politika po pojedinačnim rizicima

Kreditni rizik (uključujući i rezidualni i rizik koncentracije)

Politikom za upravljanje kreditnim rizikom predviđeno je da Služba za upravljanje rizicima procenjuje i prati kreditni rizik na nivou portfolija, a Služba za upravljanje kreditiranjem velikih klijenata i MSP i stanovništva prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika. Politika bliže opisuje proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou portfolija kao i na nivou pojedinačnih dužnika. Opisan je i postupak provere boniteta klijenta.

Za doslednu primenu Politike upravljanja kreditnim rizikom, Izvršni odbor Banke utvrđuje procedure i uputstva za upravljanje kreditnim rizikom i procedure za potencijalno problematična, problematična i sporna potraživanja, kojima se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

Procedurama za upravljanje kreditnim rizikom definisani su kriterijumi za svrstavanje kreditnog rizika na nivou portfolija Banke u određenu kategoriju – nizak, srednji, visok ili kritičan, kao i mere koje se preduzimaju za svaku kategoriju rizika.

U skladu sa internim procedurama i uputstvima, Služba za upravljanje rizicima prati izloženosti Banke u odnosu na utvrđene limite za grupe povezanih lica, sektore, delatnosti, geografska područja i vodi računa o tome da oni ne prelaze propisane limite.

Strategija upravljanja i naplate problematičnih plasmana sadrži:

- Definicije potencijalno problematičnih, restrukturiranih, problematičnih i spornih potraživanja;
- Osnovna načela praćenja, upravljanja i naplate potraživanja;
- Ciljeve upravljanja i naplate problematičnih potraživanja.

Klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki kao i obračun rezervi za procenjene gubitke vrši se u skladu sa odlukama NBS i Uputstvom za klasifikaciju Banke.

Obračun grupnih i individualnih ispravki vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za vanbilansne stavke vrši se u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS.

Banka procenjuje i prati rezidualni rizik kroz preispitivanje sredstava obezbeđenja i njihovo vrednovanje u skladu sa odgovarajućom Procedurom.

Rezidualni rizik je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital

Banke usled toga što su tehnike ublažavanja kreditnog rizika manje efikasne nego što se očekuje.

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Cilj politike upravljanja rizikom koncentracije je definisanje načina upravljanja rizikom koncentracije kako bi se limitirali njegovi potencijalni negativni uticaji na finansijski rezultat i kapital Banke.

Rizik likvidnosti

Politika upravljanja rizikom likvidnosti definiše osnovne principe, proces upravljanja i organizaciju rada na aktivnostima upravljanja rizikom likvidnosti Banke.

Način upravljanja rizikom likvidnosti u uslovima krize likvidnosti kao i pojedinačne odgovornosti propisane su Planom poslovanja u uslovima krize likvidnosti.

Banka mesečno sprovodi stres testove Pokazatelja i strukturnih racija likvidnosti na način propisan interno usvojenim Uputstvom. U slučajevima nepovoljnih rezultata stres testa preduzimaju se mere propisane ovom Politikom, procedurama Banke i Politikom poslovanja u slučaju nastanka krize likvidnosti.

Za doslednu primenu Politike upravljanja rizikom likvidnosti, Izvršni odbor Banke utvrđuje Proceduru za upravljanje rizikom likvidnosti, kojom se bliže opisuju procesi identifikacije, merenja, ublažavanja, praćenja, kontrole i izveštavanja organa Banke o izloženosti riziku.

Tržišni rizici

Politika upravljanja tržišnim rizicima kao cilj definiše minimiziranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promena deviznog kursa i cena HOV. U Politici su opisani procesi identifikovanja i merenja tržišnih rizika.

Identifikovanje deviznog rizika vrši se sagledavanjem ukupne devizne imovine i deviznih obaveza i utvrđivanjem otvorene devizne pozicije Banke za svaku valutu posebno.

Merenje deviznog rizika vrši se obračunom pokazatelja deviznog rizika u odnosu na čije vrednosti su utvrđene kategorije rizika – nizak, srednji, visok i kritičan.

Identifikovanje i merenje cenovnog rizika vrši se analizom kretanja cena pojedinačnih pozicija knjige trgovanja kao i kretanja vrednosti ukupnog portfolija HOV koje su sastavni deo knjige trgovanja.

Politikom upravljanja portfoliom hartija od vrednosti definišu se principi za upravljanje portfoliom hartija od vrednosti i pojedinačnim pozicijama iz knjige trgovanja Banke, kao i nadležnosti i odgovornosti pojedinih organa i organizacionih delova Banke u procesu upravljanja pozicijama iz knjige trgovanja Banke.

Definisani su principi koje Služba za trgovinu hartijama od vrednosti mora poštovati prilikom donošenja odluke o ulasku i izlasku iz pozicija koje su predmet knjige trgovanja.

Služba za upravljanje rizicima, na bazi relevantnih izvora tržišnih informacija, vrši aktivno praćenje vrednosti pozicija iz knjige trgovanja i njihove usklađenost sa limitima propisanim ovom Politikom i strategijom trgovanja.

Operativni rizik

Operativni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na poslovni i finansijski rezultat i kapital banke usled propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nepredvidivih eksternih događaja. Operativni rizik isključuje reputacioni i strateški rizik, ali uključuje zakonski (pravni) rizik.

Upravljanje operativnim rizikom predstavlja identifikovanje, merenje i procenu operativnih rizika po vrstama poslova, po identifikovanim događajima koji ih mogu prouzrokovati, po uzrocima, po tipu gubitka.

Identifikovanje rizika je prepoznavanje događaja koji su ili mogu biti potencijalni izvor operativnog rizika.

Služba za upravljanje rizicima identifikuje, meri i prati operativni rizik kako na nivou pojedinačnog organizacionog dela, tako i na nivou Banke.

Banka izračunava operativni rizik i interno evidentira gubitke po kategorijama izvora gubitaka.

Događaji operativnog rizika svrstavaju se u odgovarajuće kategorije rizika, u zavisnosti od broja događaja iste vrste, finansijskog uticaja pojedinačnog događaja kao i na osnovu mogućeg negativnog uticaja događaja na zdravlje i bezbednost zaposlenih i/ili klijenata Banke.

Politika upravljanja operativnim rizikom sprovodi se u Službi za upravljanje rizicima kao i u drugim organizacionim delovima Banke.

U Politici je definisano da Banka identifikuje i procenjuje sve rizike koji nastaju po osnovu uvođenja novih proizvoda ili usluga, uključujući i nove aktivnosti u vezi sa procesima i sistemima Banke.

Procedura Projektovanje i razvoj bankarskog proizvoda / usluge bliže utvrđuje šta se smatra novim proizvodima i uslugama, uređuje proces donošenja odluke o uvođenju tih proizvoda, odnosno usluga i propisuje obavezu i način obaveštavanja NBS o uvođenju novih proizvoda.

Planom kontinuiteta poslovanja propisani su postupci, aktivnosti, procesi rada i organizacija u Banci u slučaju nastanka nepredviđenih događaja, a u cilju obezbeđenja sigurnosti zaposlenih i klijenata i nastavka funkcionisanja ključnih poslovnih procesa, u slučaju njihovog prekida, kao i u cilju smanjenja poslovne i finansijske štete koja bi mogla nastati u slučaju prekida aktivnosti Banke.

Kamatni rizik

Politikom i Procedurom za upravljanje kamatnim rizikom definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja kamatnim rizikom.

Osnovne pretpostavke za pretvaranje pozicija aktive i pasive u novčane tokove definisane su Politikom Banke za upravljanje kamatnim rizikom.

U cilju smanjenja nivoa rizika definisane su mere koje se mogu preduzeti.

Identifikovanje i načini merenja izloženosti kamatnog rizika su detaljno opisani.

Ostali rizici

Politika upravljanja strateškim rizikom se sprovodi u Službi za upravljanje rizicima kao i u drugim organizacionim delovima Banke. Upravljanje i ublažavanje strateškog rizika je definisano u ovom dokumentu.

Politikom upravljanja reputacionim rizikom predviđeno je da se identifikovanje, merenje, praćenje i kontrola reputacionog rizika odvija pre svega kroz interakciju sa ostalim rizicima, tj. kroz proces identifikacije, merenja, praćenja i kontrole ostalih rizika sa kojima je Banka suočena u svom poslovanju, i to prevashodno kreditnog i operativnog rizika.

U skladu sa Politikom upravljanja rizikom zemlje Banka se opredelila za sistem klasifikacije rizika (nizak, srednji, visok, kritičan), koji predstavlja dopunjen sistem klasifikacije zemalja po kategorijama dodeljenim od strane međunarodnih kreditnih agencija Fitch, Standard & Poors i Moodys. Rizikom zemlje Banka upravlja uspostavljenim sistemom klasifikacije zemalja prema rizičnosti. Kategorije rizika zemlje bliže su propisane procedurom za upravljanje rizikom zemlje. Služba za upravljanje rizicima je u obavezi da kontinuirano prati i preispituje limite za rizik zemlje.

Politikom upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu definišu se osnovni principi, proces upravljanja i organizacija rada na aktivnostima upravljanja rizikom po životnu i društvenu sredinu (u daljem tekstu E&S) radi njegovog svođenja na prihvatljiv nivo.

Procedura Banke za E&S uključuje kvalifikaciju, kategorizaciju, identifikaciju i odgovarajuću ocenu predmeta finansiranja, ublažavanje, kontrolu, praćenje i izveštavanje o rizicima E&S.

Cilj primene Politike i Procedure za E&S je fokusiranje na pitanja E&S prilikom razmatranja projekata klijenata i njihovih zahteva za finansiranje, kako bi se što je moguće više smanjila izloženost Banke finansijskim, reputacionim i pravnim rizicima i obavezama koji proističu iz E&S, a što je moguće više povećale mogućnosti za odgovoran i održiv privredni razvoj sa aspekta E&S i unapređenje odnosa prema E&S.

Politika za upravljanje rizikom usklađenosti poslovanja je obavezujući akt za sve organizacione delove i sve zaposlene u Banci koji su odgovorni za poštovanje zakona, propisa, procedura i standarda.

Rizik usklađenosti poslovanja banke je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propuštanja banke da svoje poslovanje uskladi sa zakonom, podzakonskim aktima, svojim internim aktima, procedurama o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, kao i sa pravilima struke, dobrim poslovnim običajima i poslovnom etikom.

Zaposleni u Službi za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca identifikuju, procenjuju i prate rizik usklađenosti poslovanja Banke i upravljaju tim rizikom, koji posebno obuhvata rizik od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacioni rizik.

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca vrši proveru usklađenosti poslovanja Banke sa zakonima i podzakonskim aktima i to:

- U normativnom delu: uvidom u procedure i akta Banke konstatuje da li su procedure i akta usklađeni sa zakonom i daje predloge i preporuke za otklanjanje uočenih nedostataka;
- Prati realizaciju datih preporuka.

Identifikovanje rizika usklađenosti poslovanja Služba obavlja svakodnevno kao i redovnim i vanrednim kontrolama (ukoliko se ukaže potreba) uređenim Programom rada i Operativnim

godišnjim planom.

Izveštaj o izvršenoj kontroli usklađenosti poslovanja sadrži nalaz kontrole u formi: "Usklađeno", "Prihvatljivo uz određene korekcije" i "Neusklađeno" i preporuku za otklanjanje utvrđenih neusaglašenosti u dogovorenom roku.

O izvršenim proverama usklađenosti poslovanja Banke i neidentifikovanim ili identifikovanim neusaglašenostima sa zakonima, propisima, procedurama i drugim aktima, rukovodilac Službe za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca izveštava organe upravljanja Banke u sledećim slučajevima:

- Ako tokom vršenja svakodnevne i redovne kontrole usklađenosti poslovanja nije identifikovana neusaglašenost, rukovodilac Službe kvartalno izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje prihvatljivog rizika zbog neusklađenosti poslovanja, ili neusklađenost koja se tokom kontrole otkloni, to obavezno unosi u izveštaj o izvršenoj kontroli i o tome na prvoj narednoj sednici izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju;
- Ukoliko u postupku kontrole Služba utvrdi postojanje neusaglašenosti koja može dovesti do rizika od sankcija regulatornog tela i finansijskih gubitaka, kao i reputacionog rizika, rukovodilac Službe odmah izveštava Izvršni odbor i Odbor za reviziju.

Praćenje rizika se vrši i proverom preduzetih mera za otklanjanje konstatovanih neusaglašenosti od strane kontrolisanog organizacionog dela Banke.

1.3 Proces upravljanja rizicima

Banka je uspostavila sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil banke uvek bude u skladu sa utvrđenom sklonošću ka rizicima. Sistem upravljanja rizicima je srazmeran prirodi, obimu i složenosti poslovanja Banke, odnosno njenom rizičnom profilu.

Sistem upravljanja rizicima omogućava Banci da upravlja rizicima kojima je izložena ili može biti izložena po osnovu svojih poslovnih aktivnosti te se smatra sveobuhvatnim i pouzdanim.

Sistem upravljanja rizicima je uključen u sve poslovne aktivnosti banke s obzirom da Banka svaku poslovnu odluku kojom preuzima rizike donosi uzimajući u obzir prethodnu procenu zaposlenih odgovornih za upravljanje rizicima.

Sistem upravljanja rizicima obuhvata:

- strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i procedure za identifikovanje i merenje, odnosno procenu rizika i za upravljanje rizicima;
- odgovarajuću organizacionu strukturu banke;
- efikasan i efikasan proces upravljanja svim rizicima kojima je banka izložena ili može biti izložena u svom poslovanju;
- adekvatan sistem unutrašnjih kontrola;
- odgovarajući informacioni sistem;
- adekvatan proces interne procene adekvatnosti kapitala.

1.4 Vrste izveštavanja o rizicima

Služba za upravljanje rizicima priprema izveštaje o izloženosti Banke pojedinačnim vrstama rizika. Korisnici izveštaja su drugi organizacioni delovi Banke, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju, Odbor za likvidnost, Izvršni i Upravni odbor Banke. Sistem izveštavanja na svim nivoima u Banci obezbeđuje blagovremene, tačne i dovoljno detaljne informacije koje su neophodne za donošenje poslovnih odluka i efikasno upravljanje rizicima, odnosno za sigurno i stabilno poslovanje Banke. Takođe, u Banci je uspostavljen sistem izveštavanja prema regulatornim telima i prema turskoj Halkbank, kao i prema međunarodnim finansijskim institucijama EBRD, KFW i GGF.

Služba za praćenje usklađenosti poslovanja i sprečavanje pranja novca sastavlja Izveštaje i dostavlja ih organima Banke i to:

- Izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u organizacionim delovima banke u kojima je kontrola vršena;
- Kvartalne izveštaje o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja Banke koje dostavlja Izvršnom odboru i Odboru za reviziju;
- Godišnji izveštaj o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja u Banci, koje sačinjava rukovodilac službe i iste dostavlja Izvršnom odboru Banke i Odboru za reviziju. Ovaj izveštaj usvaja Izvršni odbor banke u roku od 15 dana od dana prijema i dostavlja ga Upravnom odboru u roku od 5 dana od dana usvajanja. Godišnji izveštaj sadrži podatke o izvršenim kontrolama usklađenosti poslovanja po organizacionim delovima Banke, identifikovane i procenjene rizike usklađenosti kao i predložene planove za upravljanje identifikovanim rizicima.

1.5 Ublažavanje rizika

Na osnovu identifikovanih rizika i njihovih izvora, Banka donosi odluke o merama za ublažavanje pojedinih vrsta rizika. Sprovođenje mera se redovno prati kao i merenje uticaja sprovedenih mera na ublažavanje rizika. Banka sprovodi aktivnu politiku diversifikacije rizika kojima je izložena.

U domenu kreditnih rizika Banka, sprovodi aktivnosti na utvrđivanju realnog iznosa potencijalnih gubitaka po osnovu kreditnog rizika, uzimajući u obzir i realne vrednosti instrumenata obezbeđenja plasmana i na tom osnovu formira ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanje za gubitke po vanbilansnim stavkama. U skladu sa zakonskom regulativnom Banka vrši obračun rezerve za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

U domenu rizika likvidnosti, Banka sprovodi diversifikaciju izvora sredstava a u vezi sa tehnikom ublažavanja tržišnih rizika, u okviru Politike upravljanja HOV definisani su principi koje Služba za trgovanje HOV mora poštovati prilikom donošenja odluke o ulasku i izlasku iz pozicija koje su predmet knjige trgovanja.

2. KAPITAL BANKE

Strategija i plan upravljanja kapitalom definiše način održavanja nivoa i strukture kapitala i internog kapitala potrebnog da podrži ostvarivanje dugoročnih ciljeva Banke.

Strategija i plan upravljanja kapitalom sadrži:

- Strateške ciljeve utvrđene na osnovu dostignutog nivoa razvoja i potencijala Banke i stanja makroekonomskog okruženja, kao i vremenski period za njihovo ostvarenje;
- Održavanje ukupnog nivoa i strukture kapitala;
- Postupak utvrđivanja kapitalnih zahteva;
- Korektivne mere koje se preduzimaju u slučaju nastanka nepredviđenih događaja koji mogu negativno da utiču na iznos kapitala i internog kapitala;
- Procena internog kapitala u skladu sa rizičnim profilom.

Iznos kapitala Banke, iznos osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, sa pregledom pojedinačnih elemenata kapitala Banke, prikazani su u prilogu 1, na obrascu **PI-KAP**.

Podaci o kapitalnoj poziciji banke

u 000 RSD

Naziv pozicije	Iznos
Ukupan osnovni kapital	3,699,262
OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,421,419
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,419,820
Emisiona premija	1,827,323
Rezerve iz dobiti	1,174,276
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	
Dobit iz tekuće godine	
Manjinska učešća u podređenim društvima	
Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	
ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	1,722,157
Gubici iz prethodnih godina	
Gubitak tekuće godine	
Nematerijalna ulaganja	73,975
Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	
Regulatorna usklađivanja vrednosti:	1,648,182
Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	
Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	
Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke	
Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	1,648,182
Ostale negativne konsolidovane rezerve	
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	275,613
DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	275,613
Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	1,340
Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	
Deo revalorizacionih rezervi banke	274,273
Hibridni instrumenti	
Subordinirane obaveze	
Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	
Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	
Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	
Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	
UKUPAN KAPITAL	3,974,875
UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,697,032
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	1,722,157
Od čega umanjenje osnovnog kapitala	1,722,157
Od čega umanjenje dopunskog kapitala	0
Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica	
Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojim banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem od 10% kapitala tih lica	
Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za koju se obračunava kapital	
Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru	
Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu na očekivane gubitke	
Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	
Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova ugovorenih sa drugim licima	
NAPOMENE	
pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	5,280,569
Od čega na grupnoj osnovi	1,292,241
Od čega na pojedinačnoj osnovi	3,988,328
Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	0
Bruto iznos subordiniranih obaveza	0

Opis osnovnih karakteristika svih elemenata koji se uključuju u obračun kapitala prikazan je u nastavku, na obrascu **PI-FIKAP**:

Podaci o osnovnim karakteristikama finansijskih instrumenata koji se uključuju u obračun kapitala banke

u 000 RSD

Redni br.	Karakteristike instrumenta	Opis instrumenta 1	Opis instrumenta 2	Opis instrumenta 3
1.	Emitent	Halkbank a.d. Beograd	Halkbank a.d. Beograd	Halkbank a.d. Beograd
2.	Tretman u skladu s propisima			
2.1.	Tretman u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>	<i>Instrument osnovnog kapitala</i>	<i>Instrument dopunskog kapitala</i>
2.2.	Individualni/grupni/individualni i grupni nivo uključivanja instrumenta u kapital na nivou grupe	-	-	-
2.3.	Tip instrumenta	<i>Obične akcije</i>	<i>Nekumulativne preferencijalne akcije</i>	<i>Kumulativne preferencijalne akcije</i>
3.	Iznos koji se priznaje za potrebe izračunavanja regulatornog kapitala (u hiljadama dinara, sa stanjem na dan poslednjeg izveštavanja)	3,047,143.00	1,200,000.00	1,340.00
4.	Nominalna vrednost instrumenta	1,819,820.00	600,000.00	1,340.00
5.	Računovodstvena klasifikacija	<i>Akcijski kapital</i>	<i>Akcijski kapital</i>	<i>Akcijski kapital</i>
6.	Inicijalni datum izdavanja instrumenta	1992.	2015.	1992.
7.	Instrument s datumom dospeća ili instrument bez datuma dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>
7.1.	Originalni datum dospeća	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>	<i>Bez datuma dospeća</i>
8.	Da li postoji pravo prevremenog otkupa (call option) na strani emitenta	<i>Ne</i>	<i>Da</i>	<i>Ne</i>
8.1.	Prvi datum aktiviranja prava prevremenog otkupa	-	-	-
8.2.	Naknadni datumi aktiviranja prava prevremenog otkupa (ako je primenljivo)	-	-	-
9.	<i>Kuponi/dividende</i>			
9.1.	Fiksne ili promenljive dividende/kuponi	Promenljive	Fiksne	Fiksne
9.2.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi s vremenom isplate dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo	Delimično diskreciono pravo
9.3.	Potpuno diskreciono pravo, delimično diskreciono pravo ili bez diskrecionog prava u vezi sa iznosom dividendi/kupona	Potpuno diskreciono pravo	Bez diskrecionog prava	Bez diskrecionog prava
9.4.	Mogućnost povećanja prinosa (step up)	<i>Ne</i>	<i>Ne</i>	<i>Ne</i>
9.5.	Nekumulativne ili kumulativne dividende/kuponi	<i>Nekumulativne</i>	<i>Nekumulativne</i>	<i>Kumulativne</i>
10.	Konvertibilan ili nekonvertibilan instrument	<i>Nekonvertibilan</i>	<i>Nekonvertibilan</i>	<i>Konvertibilan</i>
10.1.	Ako je konvertibilan, uslovi pod kojima može doći do konverzije	-	-	<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
10.2.	Ako je konvertibilan, delimično ili u celosti konvertibilan	-	-	<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
10.3.	Ako je konvertibilan, stopa konverzije	-	-	<i>U skladu sa odlukom Skupštine</i>
10.4.	Ako je konvertibilan, obavezna ili dobrovoljna konverzija	-	-	<i>Dobrovoljna</i>
10.5.	Ako je konvertibilan, instrument u koji se konvertuje	-	-	<i>Obične akcije</i>
10.6.	Ako je konvertibilan, emitent instrumenta u koji se konvertuje	-	-	<i>Halkbank a.d. Beograd</i>
11.	Mogućnost otpisa			
11.1.	Ako postoji mogućnost otpisa, uslovi pod kojima može doći do otpisa	<i>U slučaju stečaja i likvidacije banke</i>	<i>U slučaju stečaja i likvidacije banke</i>	<i>U slučaju stečaja i likvidacije banke</i>
11.2.	Ako postoji mogućnost otpisa, delimičan otpis ili otpis u celosti	<i>Otpis u celosti</i>	<i>Otpis u celosti</i>	<i>Otpis u celosti</i>
11.3.	Ako postoji mogućnost otpisa, privremen ili trajan otpis	<i>Trajan</i>	<i>Trajan</i>	<i>Trajan</i>
11.4.	Ako je otpis privremen, uslovi ponovnog priznavanja	-	-	-
12.	Tip instrumenta koji će se pri likvidaciji naplatiti neposredno pre navedenog instrumenta	<i>Preferencijalne akcije</i>	<i>Preferencijalne akcije</i>	<i>Preferencijalne akcije</i>

Banka se, u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala, pridržava sledećih ograničenja za pojedine elemente kapitala:

- Osnovni kapital i dopunski kapital se koriste za pokriće kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike, i to tako što se 50% kapitalnih zahteva pokriva iz dopunskog kapitala, a 50% iz osnovnog kapitala;
- Izuzetno od prethodnog stava, ako je 50% kapitalnog zahteva veće od iznosa dopunskog kapitala Banke, razlika iznad iznosa dopunskog kapitala se pokriva iz osnovnog kapitala;
- Osnovni kapital Banke iznosi najmanje 50% ukupnog kapitala;
- Osnovni kapital čine nominalna vrednost uplaćenih običnih i prioritetnih akcija, emisiona premija i rezerve iz dobiti;
- Subordinirane obaveze uključene u dopunski kapital ne mogu biti veće od 50% iznosa osnovnog kapitala;
- Ukoliko je pokazatelj adekvatnosti kapitala veći ili bi, zbog raspodele dobiti, bio veći od minimalnog propisanog pokazatelja za manje od 2,5 procentnih poena, Banka može vršiti raspodelu dobiti samo u elemente osnovnog kapitala.

Ukupan kapital Banke se sastoji od osnovnog i dopunskog kapitala.

Elementi kapitala i njihove karakteristike:

- Osnovni kapital čine: akcijski kapital po osnovu običnih akcija, preferencijalnih nekumulativnih akcija, emisiona premija po osnovu običnih i preferencijalnih nekumulativnih akcija, rezerve iz dobiti, umanjeno za odbitne stavke od osnovnog kapitala (nematerijalna ulaganja, akcije banke uzete u zalogu i potrebna rezerva za procenjene gubitke u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala).
- Dopunski kapital čine deo revalorizacionih rezervi, nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija i subordinirane obaveze, umanjene za iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital.
- Odbitnu stavku od ukupnog kapitala čini iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom sektoru.

Banka ne poseduje hibridne instrumente.

Podatke i informacije o povezivanju pozicija kapitala Banke iz bilansa stanja s pozicijama kapitala Banke iz izveštaja o kapitalu sačinjenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje izveštavanje o adekvatnosti kapitala banke Banka je objavila u Prilogu 3, na **obrascu PI-UPK**.

1. Razlike između bilansa stanja sačinjenog za potrebe kontrole bankarske grupe na konsolidovanoj osnovi i konsolidovanih finansijskih izveštaja bankarske grupe sačinjenih u skladu s Međunarodnim računovodstvenim standardima, odnosno Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Konsolidovani bilans stanja kao u objavljenim finansijskim izveštajima	Konsolidovani bilans stanja po regulatornom metodi i obuhvatu konsolidacije
A	AKTIVA		
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,090,612	
A.II	Založena finansijska sredstva	90,000	
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	23,984	
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,177,595	
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1,353,325	
A.VII	Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,018,760	
A.VIII	Kreditni i potraživanja od komitenata	23,997,783	
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	
A.XII	Investicije u zavisna društva	0	
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	73,976	
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	818,446	
A.XV	Investicione nekretnine	126,337	
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0	
A.XVII	Odložena poreska sredstva	62,393	
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
A.XIX	Ostala sredstva	152,600	
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanoj osnovi)	34,985,811	
P	PASIVA		
PO	OBAVEZE		
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	0	
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0	
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnim bankama	2,715,013	
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26,101,052	
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0	
PO.VIII	Subordinirane obaveze	0	
PO.IX	Rezervisanja	42,466	
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	0	
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0	
PO.XIII	Ostale obaveze	243,695	
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanoj osnovi)	29,102,226	
	KAPITAL		
PO.XV	Akcijski kapital	4,248,483	
PO.XVI	Sopstvene akcije	0	
PO.XVII	Dobitak	138,153	
PO.XVIII	Gubitak	0	
PO.XIX	Rezerve	1,496,949	
PO.XX	Nerealizovani gubici	0	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	0	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420)	5,883,585	
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	0	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)	34,985,811	
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE		
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	56,934,323	
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	56,934,323	

2. Raščlanjavanje elemenata u bilansu stanja

u 000 RSD

Oznaka pozicije	Naziv pozicije	Bilans stanja
A	AKTIVA	
A.I	Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,090,612
A.II	Založena finansijska sredstva	90,000
A.III	Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	23,984
A.IV	Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0
A.V	Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	3,177,595
A.VI	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1,353,325
A.VII	Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	1,018,760
A.VIII	Kredit i potraživanja od komitenata	23,997,783
A.IX	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
A.X	Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0
A.XI	Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	0
A.XII	Investicije u zavisna društva	0
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru</i>	0
A.XIII	Nematerijalna ulaganja	73,976
A.XIV	Nekretnine, postrojenja i oprema	818,466
A.XV	Investicione nekretnine	126,337
A.XVI	Tekuća poreska sredstva	0
A.XVII	Odložena poreska sredstva	62,393
A.XVIII	Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
A.XIX	Ostala sredstva	152,600
	<i>Od čega direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica</i>	0
A.XX	UKUPNO AKTIVA (pozicije pod AOP oznakama od 0001 do 0019 u konsolidovanom bilansu stanja)	34,985,811
P	PASIVA	
PO	OBAVEZE	
PO.I	Finansijske obaveze po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjene trgovanju	0
PO.II	Finansijske obaveze koje se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	0
PO.III	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0
PO.IV	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2,715,013
PO.V	Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	26,101,052
PO.VI	Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
PO.VII	Izdane sopstvene hartije od vrednosti i druga pozajmljena sredstva	0
	<i>Od čega obaveze po osnovu hibridnih instrumenata</i>	0
PO.VIII	Subordinirane obaveze	0
	<i>Od čega subordinirane obaveze koje se uključuju u dopunski kapital banke</i>	0
PO.IX	Rezervisanja	42,466
PO.X	Obaveze po osnovu sredstava namenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
PO.XI	Tekuće poreske obaveze	0
PO.XII	Odložene poreske obaveze	0
PO.XIII	Ostale obaveze	243,695
PO.XIV	UKUPNO OBAVEZE (pozicije pod AOP oznakama od 0401 do 0413 u konsolidovanom bilansu stanja)	29,102,226

	KAPITAL	
PO.XV	Akcijski kapital	4,248,483
	<i>Od čega nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	2,419,820
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu akcijskog kapitala, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	1,827,323
	<i>Od čega nominalna vrednost preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	1,340
	<i>Od čega emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	
PO.XVI	Sopstvene akcije	
	<i>Od čega stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	
	<i>Od čega stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije</i>	
PO.XVII	Dobitak	138,153
	<i>Od čega neraspoređena dobit iz ranijih godina</i>	2,073
	<i>Od čega dobit iz tekuće godine</i>	
PO.XVIII	Gubitak	
	<i>Od čega gubici iz prethodnih godina</i>	
	<i>Od čega gubitak tekuće godine</i>	
PO.XIX	Rezerve	1,496,949
	<i>Od čega rezerve iz dobiti koje predstavljaju element osnovnog kapitala</i>	1,174,276
	<i>Od čega ostale pozitivne konsolidovane rezerve</i>	
	<i>Od čega ostale negativne konsolidovane rezerve</i>	
	<i>Od čega dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene kreditnog rejtinga banke</i>	
	<i>Od čega pozitivne revalorizacione rezerve nastale po osnovu efekata promene fer vrednosti osnovnih sredstava, hartija od vrednosti i ostalih sredstava koja se, u skladu s MSFI/MRS, iskazuju u korist ovih rezervi</i>	322,673
PO.XX	Nerealizovani gubici	
	<i>Od čega nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju</i>	
PO.XXI	Učešća bez prava kontrole	
	<i>Od čega manjinska učešća u podređenim društvima</i>	
PO.XXII	UKUPNO KAPITAL (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) ≥ 0"	5,883,585
PO.XXIII	UKUPAN NEDOSTATAK KAPITALA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0415 - 0416 + 0417 - 0418 + 0419 - 0420 + 0421) < 0	
PO.XXIV	UKUPNO PASIVA (rezultat sabiranja, odnosno oduzimanja sledećih AOP oznaka iz konsolidovanog bilansa stanja: 0414 + 0422 - 0423)"	34,985,811
B.Π.	VANBILANSNE POZICIJE	
B.Π.A.	Vanbilansna aktiva	56,934,323
	<i>Od čega iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija</i>	0
	<i>Od čega iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu</i>	0
B.Π.Π.	Vanbilansna pasiva	56,934,323

3. Povezivanje pozicija u raščlanjenom bilansu stanja i pozicija u obrascu PI-KAP

u 000 RSD

Redni br.	Naziv pozicije	Iznos
I	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	3,699,262
1.	OSNOVNI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,421,419
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,419,820
1.2.	Emisiona premija	1,827,323
1.3.	Rezerve iz dobiti	1,174,276
1.4.	Neraspoređena dobit iz ranijih godina	0
1.5.	Dobit iz tekuće godine	0
1.6.	Manjinska učešća u podređenim društvima	0
1.7.	Ostale pozitivne konsolidovane rezerve	0
2.	ODBITNE STAVKE OD OSNOVNOG KAPITALA	1,722,157
2.1.	Gubici iz prethodnih godina	0
2.2.	Gubitak tekuće godine	0
2.3.	Nematerijalna ulaganja	73,975
2.4.	Stečene sopstvene akcije banke, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0
2.5.	Iznos akcija banke uzetih u zalogu, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	0
2.6.	Regulatorna usklađivanja vrednosti:	1,648,182
2.6.1.	Nerealizovani gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju	0
2.6.2.	Ostale neto negativne revalorizacione rezerve	0
2.6.3.	Dobit po osnovu obaveza banke vrednovanih prema fer vrednosti koja je ostvarena zbog promene	0
2.6.4.	Potrebna rezerva iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama banke	1,648,182
2.7.	Ostale negativne konsolidovane rezerve	0
II	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	275,613
1.	DOPUNSKI KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	275,613
1.1.	Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	1,340
1.2.	Emisiona premija po osnovu preferencijalnih kumulativnih akcija	0
1.3.	Deo revalorizacionih rezervi banke	274,273
1.4.	Hibridni instrumenti	0
1.5.	Subordinirane obaveze	0
1.6.	Višak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebnih rezervi iz dobiti u odnosu na	0
2.	ODBITNE STAVKE OD DOPUNSKOG KAPITALA	0
2.1.	Stečene sopstvene preferencijalne kumulativne akcije	0
2.2.	Potraživanja po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki obezbeđena hibridnim instrumentom ili subordiniranom obavezom	0
2.3.	Iznos preferencijalnih kumulativnih akcija banke uzetih u zalogu	0
2.4.	Iznos kapitala kojim se prekoračuju ograničenja za dopunski kapital	0
III	UKUPAN KAPITAL	3,974,875
1.	UKUPAN KAPITAL PRE ODUZIMANJA ODBITNIH STAVKI	5,697,032
2.	ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	1,722,157
	Od čega umanjenje osnovnog kapitala	1,722,157
	Od čega umanjenje dopunskog kapitala	0
2.1.	Direktna ili indirektna ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno tih lica	0
2.2.	Ulaganja u hibridne instrumente i subordinirane obaveze drugih banaka i lica u finansijskom sektoru u kojima banka ima direktna ili indirektna ulaganja u iznosu većem	0
2.3.	Ukupan iznos direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu do 10% njihovog kapitala, kao i ulaganja u njihove hibridne instrumente i subordinirane obaveze, koji prelazi 10% zbira osnovnog i dopunskog kapitala banke za	0
2.4.	Iznos za koji su prekoračena kvalifikovana učešća u licima koja nisu lica u finansijskom	0
2.5.	Manjak izdvojenih ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti u odnosu	0
2.6.	Iznos izloženosti po osnovu slobodnih isporuka kada druga ugovorna strana nije izmirila svoju obavezu u roku od četiri radna dana	0
2.7.	Potraživanja i potencijalne obaveze prema licima povezanim s bankom ili prema zaposlenima u banci koje je banka ugovorila pod uslovima koji su povoljniji od uslova	0
IV	NAPOMENE	
	Pozitivan/negativan iznos razlike između ukupne ispravke vrednosti bilansne aktive, rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama i potrebne rezerve iz dobiti s jedne strane i iznosa ukupnih očekivanih gubitaka prema IRB pristupu s druge strane	
	Iznos ispravki vrednosti, rezervisanja i potrebne rezerve iz dobiti banke	5,280,569
	Od čega na grupnoj osnovi	1,292,241
	Od čega na pojedinačnoj osnovi	3,988,328
	Iznos očekivanog gubitka prema IRB pristupu	0
	Bruto iznos subordiniranih obaveza	0

Struktura kapitala banke na dan 31.12.2016. godine

Naziv pozicije	Iznos u hiljadama din
KAPITAL	
OSNOVNI KAPITAL	5,421,419
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	2,419,820
Emisiona premija	1,827,323
Rezerve iz dobiti	1,174,276
DOPUNSKI KAPITAL	275,613
Nominalna vrednost uplaćenih preferencijalnih kumulativnih akcija	1,340
Deo revalorizacionih rezervi banke	274,273
ODBITNE STAVKE OD KAPITALA	1,722,157
Od čega: umanjenje osnovnog kapitala	1,722,157
Od čega: umanjenje dopunskog kapitala	-
UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	3,699,262
UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	275,613
UKUPAN KAPITAL	3,974,875

3. ADEKVATNOST KAPITALA BANKE

Banka je dužna da, radi stabilnog i sigurnog poslovanja, odnosno radi ispunjenja obaveza prema poveriocima, pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na propisanom nivou.

Kapitalne zahteve Banka utvrđuje u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala, i to za kreditni rizik, devizni rizik i operativni rizik.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se po standardizovanom pristupu, množenjem ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za tržišni - devizni rizik izračunava se množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa minimalnom stopom adekvatnosti kapitala propisanom od strane NBS.

Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunava se primenom pristupa osnovnog indikatora i jednak je vrednosti trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup.

Indikator izloženosti izračunava se na osnovu sledećih elemenata:

- prihodi i rashodi od kamata
- prihodi od dividendi i učešća
- prihodi i rashodi od naknada i provizija
- dobiti i gubici po osnovu prodaje hartija od vrednosti
- prihodi i rashodi od promene vrednosti imovine i obaveza
- prihodi i rashodi od kursnih razlika
- ostali prihodi iz redovnog poslovanja.

U izračunavanje indikatora izloženosti ne uključuje se:

- rashodi indirektnih otpisa plasmana po osnovu bilansnih pozicija

- rashodi rezervisanja za vanbilansne pozicije
- ostali rashodi iz redovnog poslovanja
- realizovani dobici/gubici po osnovu finansijske imovine koja nije namenjena trgovanju
- ostali prihodi koji ne potiču iz redovnog poslovanja Banke (npr. prihodi po osnovu ugovora o osiguranju).

U prilogu 4 – **PI-AKB** Banka je objavila sledeće podatke, odnosno informacije koji se odnose na adekvatnost kapitala:

- iznos kapitalnog zahteva za kreditni rizik, uključujući i rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka, za svaku klasu izloženosti;
- iznos kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/ispоруke po osnovu neizmirenih transakcija;
- iznos kapitalnog zahteva za tržišne rizike i vrstu primenjenog pristupa za računanje pojedinačnih kapitalnih zahteva za ove rizike,
- iznos kapitalnog zahteva za operativni rizik i vrstu primenjenog pristupa za računanje ovog zahteva, s posebnim objavljivanjem iznosa za svaki od pristupa koje je banka koristila za računanje tog zahteva;
- pokrivenost kapitalnih zahteva osnovnim, odnosno dopunskim kapitalom, imajući u vidu ograničenja propisana odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke;
- pokazatelj adekvatnosti kapitala banke.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala sa 31.12.2016. iznosi 15,64%.

Kapitalni zahtevi na dan 31.12.2016. godine

Kapitalni zahtevi	Iznos u hiljadama din.
1. Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke:	2,770,759
1.1 Države i centralne banke	2,423
1.2 Jedinice teritor. autonomije i lokalne samouprave	31,068
1.3 Banke	106,129
1.4 Privredna društva	1,416,668
1.5 Fizička lica	965,251
1.6 Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	39,536
1.7 Ostale izloženosti	136,851
1.8 Dospela nenaplaćena potraživanja	72,832
2. Kapitalni zahtev za tržišne rizike	278,502
2.1 Kapitalni zahtev za devizni rizik	10,853
3. Kapitalni zahtev za operativni rizik	267,649
Ukupni kapitalni zahtevi	3,049,261
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	15.64%

Podaci o ukupnim kapitalnim zahtevima, kreditnim rizikom ponderisanoj aktivi po klasama izloženosti i pokazatelju adekvatnosti kapitala u 000 RSD

Redni br.	Naziv	Iznos	Pokrivenost	
			osnovnim kapitalom	dopunskim kapitalom
		1	2	3
I	KAPITAL	3,974,875		
1.	UKUPAN OSNOVNI KAPITAL	3,699,262		
2.	UKUPAN DOPUNSKI KAPITAL	275,613		
II	KAPITALNI ZAHTEVI	3,049,261		
1.	KAPITALNI ZAHTEV ZA KREDITNI RIZIK, RIZIK DRUGE UGOVORNE STRANE I RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU SLOBODNIH ISPORUKA	2,770,759	2,520,319	250,440
1.1.	Standardizovani pristup (SP)	23,089,655		
1.1.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama	20,191		
1.1.2.	Izloženosti prema teritorijalnim autonomijama i jedinicama lokalne samouprave	258,898		
1.1.3.	Izloženosti prema javnim administrativnim telima			
1.1.4.	Izloženosti prema međunarodnim razvojnim bankama			
1.1.5.	Izloženosti prema međunarodnim organizacijama			
1.1.6.	Izloženosti prema bankama	884,406		
1.1.7.	Izloženosti prema privrednim društvima	11,951,329		
1.1.8.	Izloženosti prema fizičkim licima	8,419,777		
1.1.9.	Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
1.1.10.	Dospela nenaplaćena potraživanja			
1.1.11.	Visokorizične izloženosti			
1.1.12.	Izloženosti po osnovu pokrivenih obveznica			
1.1.13.	Izloženosti po osnovu ulaganja u otvorene investicione fondove			
1.1.14.	Ostale izloženosti	1,555,054		
1.2.	Pristup zasnovan na internom rejtingu (IRB)	0		
1.2.1.	Izloženosti prema državama i centralnim bankama			
1.2.2.	Izloženosti prema bankama			
1.2.3.	Izloženosti prema privrednim društvima			
1.2.4.	Izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.1.	Izloženosti prema fizičkim licima koje su obezbeđene hipotekama na nepokretnostima			
1.2.4.2.	Kvalifikovane revolving izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.4.3.	Ostale izloženosti prema fizičkim licima			
1.2.5.	Izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.1.	Primenjeni pristup:			
1.2.5.1.1.	Pristup jednostavnih pondera rizika			
1.2.5.1.2.	PD/LGD pristupa			
1.2.5.1.3.	Pristup internih modela			
1.2.5.2.	Vrste izloženosti po osnovu vlasničkih ulaganja			
1.2.5.2.1.	Vlasnička ulaganja kojima se trguje na berzi			
1.2.5.2.2.	Vlasnička ulaganja kojima se ne trguje na berzi ali su u dovoljno diversifikovanim portfolijima			
1.2.5.2.3.	Ostala vlasnička ulaganja			
1.2.5.2.4.	Vlasnička ulaganja na koje banka primenjuje standardizovani pristup kreditnom riziku			
1.2.6.	Izloženosti po osnovu ostale imovine			
2	KAPITALNI ZAHTEV ZA RIZIK IZMIRENJA/ISPORUKE PO OSNOVU NEIZMIRENIH TRANSAKCIJA	0		
3	KAPITALNI ZAHTEV ZA TRŽIŠNE RIZIKE	10,853	9,872	981
3.1.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunat primenom standardizovanih pristupa	10,853	9,872	981
3.1.1.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu dužničkih hartija od vrednosti			
3.1.2.	Kapitalni zahtev za cenovni rizik po osnovu vlasničkih hartija od vrednosti			
3.1.3.	Kapitalni zahtev za devizni rizik	10,853	9,872	981
3.1.4.	Kapitalni zahtev za robni rizik			
3.2.	Kapitalni zahtevi za cenovni, devizni i robni rizik izračunati primenom pristupa internih modela	0		
4	KAPITALNI ZAHTEV ZA OPERATIVNI RIZIK	267,649	243,457	24,192
4.1.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom pristupa osnovnog indikatora	267,649	243,457	24,192
4.2.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom standardizovanog pristupa			
4.3.	Kapitalni zahtev za operativni rizik izračunat primenom naprednog pristupa			
5	POKRIVENOST KAPITALNIH ZAHTEVA	3,049,261	2,773,648	275,613
III	POKAZATELJ ADEKVATNOSTI KAPITALA (%)	15.64%		

4. PROCES INTERNE PROCENE ADEKVATNOSTI KAPITALA BANKE

4.1 Opis procesa interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP)

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Banka je uspostavila proces interne procene adekvatnosti kapitala u skladu sa svojim rizičnim portfoliom. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- Računanje internih kapitalnih zahteva za pokriće pojedinačnih rizika;
- Određivanje nivoa raspoloživog internog kapitala za pokriće rizika;
- Poređenje raspoloživog regulatornog kapitala i raspoloživog internog kapitala, minimalnih kapitalnih zahteva i internih kapitalnih zahteva i zbira minimalnih kapitalnih zahteva i ukupnih internih kapitalnih zahteva;
- Planiranje kapitala.

4.2 Utvrđivanje materijalne značajnosti rizika

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

Materijalno značajne rizike Banka utvrđuje na osnovu Matrice rizika, koja uključuje sve identifikovane rizike kojima je Banka izložena.

Banka se opredelila da izračunava interne kapitalne zahteve za sledeće materijalno značajne rizike: kreditni rizik, rizik koncentracije, kreditno-devizni rizik, rezidualni rizik, tržišni (devizni) rizik, operativni rizik, kamatni i rizik zemlje.

Za sledeće materijalno značajne rizike – rizik likvidnosti, strateški i reputacioni rizik, Banka ne obračunava interne kapitalne zahteve.

Rizik likvidnosti Banka prati kroz dnevno izračunavanje pokazatelja, stres testiranje i preduzimanje mera u skladu sa izmerenim nivoom rizika. Banka ne obračunava interni kapitalni zahtev s obzirom da u procesu stres testiranja dobijeni rezultati pokazuju da Banka ima dovoljno likvidne aktive kojom može nadomestiti potencijalni odliv sredstava u uslovima nepovoljnog ekonomskog okruženja.

Banka strateškim rizikom upravlja putem procesa strateškog planiranja, za koji su odgovorni Upravni odbor i Izvršni odbor. Kako se na ovaj način proaktivno upravlja strateškim rizikom, u ICAAP-u Banka ne obračunava kapitalni zahtev za strateški rizik.

Reputacionim rizikom Banka upravlja svakodnevno, kroz jasno upoznavanje klijenata sa svim uslovima usluga koje pruža Banka, primenu mera na zaštiti bankarske tajne, primenu propisa o zaštiti korisnika finansijskih usluga, pravovremenom postupanju po usmenim i pisanim prigovorima klijenata i sl. Preventivne i reaktivne mere su integrisane i sastavni su deo upravljanja rizicima u Banci. S obzirom da se na ovaj način proaktivno upravlja reputacionim rizikom, u procesu interne procene adekvatnosti kapitala Banka ne obračunava kapitalni zahtev za ovaj rizik.

Rizike koji nisu procenjeni kao materijalno značajni – cenovni, rizik usklađenosti poslovanja, rizik od pranja novca i finansiranja terorizma, rizik po životnu i društvenu sredinu, rizik ulaganja i eksternalizacije, Banka prati kroz sistem uspostavljenih internih limita i primenu zakonskih propisa i unutrašnjih akata.

Cilj interne procene adekvatnosti kapitala je jasno određivanje takvog nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena.

Određivanje ukupnih internih kapitalnih zahteva vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike.

4.3 Izračunavanje kapitalnih zahteva za materijalno značajne rizike

Minimalni kapitalni zahtev za kreditni rizik izračunava se množenjem rizične aktive stopom adekvatnosti kapitala, u skladu sa standardizovanim pristupom koji je propisala NBS.

U skladu sa veličinom Banke i njenim rizičnim profilom Banka se opredelila da kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava primenom standardizovanog pristupa koji je propisala NBS, ali ga uvećava za dodatne kapitalne zahteve za rizike koji su čvrsto povezani sa kreditnim rizikom i koji ga mogu uvećati.

Kapitalni zahtev za kreditni rizik u ICAAP-u izračunava se kao zbir:

- minimalnog kapitalnog zahteva izračunatog primenom standardizovanog pristupa,
- internog kapitalnog zahteva za rizik koncentracije i
- internog kapitalnog zahteva za kreditno – devizni rizik.

Modeli za izračunavanje internih kapitalnih zahteva za rizik koncentracije i kreditno-devizni rizik opisani su u Metodologiji za ICAAP.

Minimalni kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se, množenjem zbira ukupne neto otvorene devizne pozicije Banke i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Pod ukupnom neto otvorenom deviznom pozicijom se podrazumeva apsolutna vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća.

Za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za devizni rizik izračunava se množenjem ukupne otvorene devizne pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu stopom adekvatnosti kapitala koju je propisala NBS. Ukupna neto otvorena devizna pozicija banke predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke devizne pozicije banke, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća. U cilju računanja internog kapitalnog zahteva za devizni rizik Banka otvorene devizne pozicije u EUR, USD i CHF uvećava za procenat koji se dobija kao procena promene kursa ovih valuta u koraku od 365 dana u seriji podataka kurseva za poslednjih deset godina uz verovatnoću od 95% da stvarna promena kursa neće biti veća od procenjene. Ostale valute uvećavaju se za procenat rasta kursa EUR, USD ili CHF u zavisnosti od toga koji od ovih procenata je najveći.

Minimalni kapitalni zahtev za operativni rizik računa se prema pristupu osnovnog indikatora, množenjem trogodišnjeg proseka indikatora izloženosti (zbir neto prihoda od kamata i neto nekamatnih prihoda) pomnoženog stopom kapitalnog zahteva koju je propisala NBS za ovaj pristup. U procesu interne procene adekvatnosti kapitala kapitalni zahtev za operativni rizik Banka takođe izračunava primenom pristupa osnovnog indikatora.

Kapitalni zahtev za kamatni rizik se, za potrebe interne procene adekvatnosti kapitala, izračunava na bazi procene izloženosti Banke riziku od ponovnog utvrđivanja kamatnih stopa (repricing risk), u skladu sa Procedurom Upravljanje kamatnim rizikom. Efekat promene kamatnih stopa na ekonomsku vrednost Banke procenjuje se primenom standardnog kamatnog šoka od 200 baznih poena (bp). Interni kapitalni zahtev za kamatni rizik izračunava se množenjem ukupne neto ponderisane pozicije Banke stopom adekvatnosti kapitala propisanom Odlukom o adekvatnosti kapitala od strane NBS.

5 IZLOŽENOST RIZICIMA I PRISTUPI ZA NJIHOVO MERENJE I PROCENU

5.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci. Efekti ovog rizika se mere iznosom troškova Banke nastalih zbog neizvršenja obaveza.

Ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se u Sektoru za kreditiranje, Službi za upravljanje rizicima, Sektoru sredstava i Sektoru marketinga.

U Sektoru sredstava, Sektoru za kreditiranje, Sektoru marketinga ocena izloženosti kreditnom riziku vrši se prilikom analize zahteva klijenata.

U Službi za kreditiranje velikih klijenata I MSP i Službi za monitoring plasmana identifikuje se, kontroliše i prati kreditni rizik na nivou pojedinačnih dužnika, kroz ocenu boniteta klijenata i kvaliteta sredstava obezbeđenja.

Identifikovanje, kontrola i praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija vrši se u Službi za upravljanje rizicima kroz izradu i analizu izveštaja o portfoliju Banke, klasifikaciju bilansne aktive i vanbilansnih stavki, obračun i evidentiranje rezervi za procenjene gubitke, izračunavanje ispravki vrednosti i rezervisanja, kontrolu kvaliteta bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Tabela 1. Podaci o ukupnoj izloženosti kreditnom riziku

u 000 RSD

Pozicije bilansa stanja	Imovina po osnovu koje je banka izložena kreditnom riziku			Imovina po osnovu koje banka nije izložena kreditnom riziku	Vrednost iz bilansa stanja
	Bruto vrednost	Akumulirane ispravke vrednosti /rezervisanja	Neto vrednost		
	1	2	3		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	0	0		4,090,612	4,090,612
Založena finansijska sredstva	0	0		90,000	90,000
Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha namenjena trgovanju	23,984	0	23,984	0	23,984
Finansijska sredstva koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeh	0	0		0	0
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	60,001	0	60,001	3,117,594	3,177,595
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	0	0		1,353,325	1,353,325
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	661,838	19,745	642,093	376,667	1,018,760
Kredit i potraživanja od komitenata	26,778,440	2,780,657	23,997,783	0	23,997,783
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0	0		0	0
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	0	0		0	0
Investicije u pridružena društva i zajedničke poduhvate	0	0		0	0
Investicije u zavisna društva	0	0		0	0
Nematerijalna ulaganja	0	0		73,976	73,976
Nekretnine, postrojenja i oprema	0	0		818,446	818,446
Investicione nekretnine	0	0		126,337	126,337
Tekuća poreska sredstva	0	0		0	0
Odložena poreska sredstva	0	0		62,393	62,393
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0	0		0	0
Ostala sredstva	159,933	18,410	141,523	11,077	152,600
Bilansna izloženost	27,684,196	2,818,812	24,865,384	10,120,427	34,985,811
Date garancije i jemstva	4,462,544	4,372	4,458,172	0	4,462,544
Preuzete buduće obaveze	4,896,971	5,196	4,891,775	0	4,896,971
Ostale vanbilansne izloženosti	0	0	0	47,574,808	47,574,808
Vanbilansna izloženost	9,359,515	9,568		47,574,808	56,934,323
Ukupna izloženost	37,043,711	2,828,380	24,865,384	57,695,235	91,920,134

Tabela 2. Raspodela izloženosti prema kategorijama klasifikacije i po sektorima

u 000 RSD

Podaci o klasifikaciji potraživanja	Kategorija klasifikacije potraživanja					
	A	B	V	G	D	Ukupno
1. Potraživanja od stanovništva	5,522,077	660,872	59,253	43,252	120,793	6,406,248
1.1 Stambeni krediti	2,207,348	331,019	8,778	21,099	32,400	2,600,644
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	3,041,917	324,699	49,565	20,969	71,823	3,508,973
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	270,157	5,142	906	1,164	12,588	289,956
1.4 Ostala potraživanja	2,655	12	4	20	3,983	6,674
2. Potraživanja od privrede	12,996,776	8,801,566	3,008,529	1,576,578	4,254,014	30,637,463
2.1 Velika preduzeća	1,318,899	1,003,890	98,862	784,801	116,281	3,322,733
2.2 Mala i srednja preduzeća	7,474,307	5,915,142	1,964,982	520,248	3,481,846	19,356,526
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	4,195,137	1,882,533	944,685	271,529	653,640	7,947,525
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	2,247	2,247
2.5 Javna preduzeća	8,433	0	0	0	0	8,433
3. Potraživanja od ostalih klijenata	1	0	0	0	0	1
Ukupna potraživanja	18,518,854	9,462,438	3,067,782	1,619,830	4,374,807	37,043,711
Obračunata rezerva za procenjene gubitke	0	101,065	343,195	485,117	4,368,181	5,297,558
Potrebna rezerva za procenjene gubitke	0	85,246	318,984	236,887	1,856,128	2,497,245

5.1.1 Pregled izloženosti po klasama izloženosti

Banka sve izloženosti iz bankarske knjige i knjige trgovanja, izuzev izloženosti koje su u obračunu kapitala uključene kao odbitne stavke od osnovnog kapitala, dopunskog kapitala ili kapitala banke raspoređuje u jednu od 14 klasa izloženosti, a u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

U nastavku je dat pregled izloženosti banke po klasama izloženosti:

Tabela 3. Pregled izloženosti banke po klasama izloženosti i prosečne izloženosti tokom perioda

u 000 RSD

Klase izloženosti	Bilansna izloženost	Prosečno stanje	Vanbilansna izloženost	Prosečno stanje
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	6,479,073	6,464,527	0	900,149
Izloženosti prema terit.autonomijama i lok. samoupravama	535,505	261,933	0	312,166
Izloženosti prema bankama	904,868	1,100,081	500,063	66,827
Izloženosti prema privrednim društvima	11,077,336	9,811,415	7,568,117	6,342,572
Izloženosti prema fizičkim licima	10,369,670	9,177,011	2,513,738	2,156,381
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	942,022	744,360	0	0
Ostale izloženosti	4,304,536	7,624,165	44,527,253	44,338,075
Dospela nenaplaćena potraživanja	3,919,494	0	1,825,152	2,961,265
Ukupno	38,532,504	35,183,492	56,934,323	57,077,435

Tabela 4. Pregled raspodele svih izloženosti prema preostalom dospeću, po klasama izloženosti

Klase izloženosti	Period dospeća					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 6 meseci	Od 6 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina
Izloženosti prema državama i centralnim bankama	2,903,364	53,542	474,394	609,902	1,989,533	448,339
Izloženosti prema terit.autonomijama i lok. samoupravama	1	0	0	0	378,091	157,413
Izloženosti prema bankama	787,619	0	271,590	222,250	123,472	0
Izloženosti prema privrednim društvima	313,598	1,219,132	2,182,678	3,529,187	8,580,021	2,820,837
Izloženosti prema fizičkim licima	303,857	473,941	833,640	2,498,480	5,977,672	2,795,817
Izloženosti obezbeđene hipotekama na nepokretnosti	0	48	1,971	796	55,688	883,519
Ostale izloženosti	46,442,332	25,143	163,129	630,209	636,861	934,115
Dospela nenaplaćena potraživanja	2,258,345	7,450	316,827	19,878	1,590,255	1,551,891
Ukupno	53,009,116	1,779,256	4,244,229	7,510,702	19,331,593	9,591,931

Banka koristi eksterni kreditne rejtinge Moody's za potrebe direktnog dodeljivanja pondera kreditnog rizika izloženostima prema stranim i domaćim bankama.

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	50%	50%	100%	100%	150%

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća duži od tri meseca i za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 50%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Izloženostima prema bankama čiji je preostali rok dospeća nije duži od tri meseca i za koje postoji kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika naveden u sledećoj tabeli, prema rasporedu kreditnih rejtinga u odgovarajući nivo kreditnog kvaliteta:

Nivo kreditnog kvaliteta	1	2	3	4	5	6
Ponder kreditnog rizika	20%	20%	20%	50%	50%	150%

Izloženostima prema bankama čiji preostali rok dospeća nije duži od tri meseca a za koje ne postoji raspoloživi kreditni rejting izabrane agencije za rejting dodeljuje ponder kreditnog rizika države u kojoj banka-dužnik ima sedište ili ponder kreditnog rizika 20%, zavisno od toga koji je ponder veći.

Izloženostima koje su raspoređene u klasu izloženosti prema bankama, a odnose se na izloženosti prema bankama koje predstavljaju ulaganja u kapital ili u elemente kapitala propisane Odlukom o adekvatnosti kapitala (izloženosti iz knjige trgovanja), Banka dodeljuje ponder kreditnog rizika 100%, osim kada ta ulaganja predstavljaju odbačenu stavku od kapitala banke.

5.1.2 Definicija dospelih nenaplaćenih potraživanja

Dospela nenaplaćena potraživanja su potraživanja koja nisu naplaćena o roku dospeća (po osnovu glavnog duga, kamata i naknada, kao i intervencije po garancijama, avalima i ostalim oblicima jemstva, nedozvoljena prekoračenja po računima klijenata i ostale dospele obaveze klijenata).

Za potrebe izračunavanja kapitalnog zahteva za kreditni rizik primenom standardizovanog pristupa, Banka u klasu dospelih nenaplaćenih potraživanja raspoređuje sva pojedinačna potraživanja po osnovu kojih je dužnik u docnji duže od 90 dana u materijalno značajnom iznosu, u skladu sa tačkom 54 Odluke o adekvatnosti kapitala.

Tabela 5. Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema načinu obezvređenja, dospelosti i vrednosti sredstava obezbeđenja

u 000 RSD

Podaci o bruto i neto izloženosti kreditnom riziku	Neobezvređena		Obezvređena		Ukupna bruto potraživanja	Akumulirane ispravke		Ukupna neto potraživanja	Vrednost sredstava	
	Nije dospelo	Dospelo	Na pojedinačnoj osnovi	Na grupnoj osnovi		Na pojedinačnoj osnovi	Na grupnoj osnovi		Neobezvređenih potraživanja	Obezvređenih potraživanja
Prema sektorima										
1. Potraživanja od stanovništva	1,386,796	110	129,345	4,889,997	6,406,248	67,034	21,459	6,317,755	1,121,224	1,401,191
1.1 Stambeni krediti	1,025,208	0	37,892	1,537,543	2,600,644	9,769	627	2,590,248	1,025,209	1,324,401
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	113,627	103	89,835	3,305,409	3,508,973	55,847	4,966	3,448,160	95,982	76,705
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	244,964	7	1,618	43,368	289,956	1,418	11,996	276,542	33	86
1.4 Ostala potraživanja	2,997	0	0	3,677	6,674	0	3,869	2,805	0	0
2. Potraživanja od privrede	9,462,585	22,166	5,778,226	15,374,486	30,637,463	2,677,363	62,524	27,897,575	4,788,892	9,872,951
2.1 Velika preduzeća	1,576,077	0	887,986	858,671	3,322,746	164,160	3,968	3,154,617	75,636	1,126,995
2.2 Mala i srednja preduzeća	6,118,456	8,800	3,991,704	9,237,565	19,356,513	2,067,321	29,940	17,259,251	3,542,737	6,511,238
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,766,580	13,366	896,786	5,270,793	7,947,525	444,919	28,356	7,474,250	1,170,519	2,232,703
2.4 Poljoprivrednici	0	0	1,750	496	2,247	962	241	1,044	0	2,015
2.5 Javna preduzeća	1,473	0	0	6,960	8,433	0	19	8,413	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	10,825,119	0	27,993	20,230,315	31,083,427	1,806	64,665	31,016,956	5,872,295	6,225,035
<i>Od čega restruktuirana</i>	65,302	0	1,175	128,498	194,975	196	410	194,369	65,302	127,609
Problematična potraživanja	24,262	22,275	5,879,578	34,169	5,960,312	2,742,623	19,287	3,198,403	37,821	5,049,108
<i>Od čega restruktuirana</i>	9,983	16,190	4,192,535	3,504	4,222,212	1,799,804	947	2,421,461	26,173	3,684,115
Ukupna izloženost	10,849,381	22,275	5,907,571	20,264,484	37,043,711	2,744,397	83,983	34,215,331	5,910,116	11,274,142

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

5.1.3 Osnovni pristupi i metodi koji se koriste za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama

Izloženosti kod kojih je izvršena ispravka vrednosti predstavljaju obezvređena potraživanja.

Banka tromesečno procenjuje kvalitet potraživanja, utvrđuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju bilansne aktive i verovatnog gubitka po vanbilansnim stavkama i obračunava adekvatan iznos obezvređenja odnosno verovatnog gubitka.

Prilikom procene obezvređenja izloženosti uzimaju se u obzir sledeći faktori:

- Broj dana kašnjenja u izmirenju obaveza;
- Ocena finansijskog stanja dužnika;
- Tokovi gotovine dužnika i dinamika plaćanja obaveza po glavnici i kamati;
- Broj dana nelikvidnosti;
- Poštovanje ugovornih obaveza od strane dužnika;
- Kvalitet sredstava obezbeđenja.

Banka vrši individualnu i grupnu procenu obezvređenja, u skladu sa Metodologijom izračunavanja ispravki vrednosti i rezervisanja prema Međunarodnim računovodstvenim standardima.

Tabela 6. Podaci o izloženosti kreditnom riziku po sektorima i kategorijama potraživanja, prema statusu obezvređenja i broju dana dcnje

u 000 RSD

Podaci o izloženosti kreditnom riziku prema statusu obezvređenja i broju dana dcnje	Neobezvređena potraživanja					Obezvređena potraživanja				
	Nije u dcnji	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 dana do 90 dana	Preko 90 dana	Nije u dcnji	Do 90 dana	Od 91 do 180 dana	Od 181 do 360 dana	Preko 360 dana
Prema sektorima										
1. Potraživanja od stanovništva	1,230,937	141,743	10,550	3,669	7	4,189,330	714,493	22,711	17,957	74,851
1.1 Stambeni krediti	886,467	125,418	9,752	3,571	0	1,461,876	75,667	8,893	5,744	23,255
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	96,509	16,325	798	98	0	2,692,749	631,290	12,600	10,437	48,168
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	244,964	0	0	0	7	31,028	7,537	1,218	1,776	3,428
1.4 Ostala potraživanja	2,997	0	0	0	0	3,677	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	8,967,872	411,620	74,518	1,454	29,286	16,174,490	727,414	8,003	510,798	3,732,007
2.1 Velika preduzeća	1,576,072	0	0	4	0	1,723,240	12	0	23,405	0
2.2 Mala i srednja preduzeća	5,825,248	285,016	1,257	0	15,735	9,440,584	377,742	439	294,038	3,116,467
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,565,079	126,605	73,261	1,450	13,551	5,003,706	349,661	7,564	193,355	613,293
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2,247
2.5 Javna preduzeća	1,473	0	0	0	0	6,960	0	0	0	0
3. Potraživanja o ostalih klijenata	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	10,186,256	553,363	80,615	4,885	29,293	18,859,758	1,398,550	0	0	0
<i>Od čega restrukturirana</i>	65,302	40,663	0	0	16,190	129,386	287	0	0	0
Problematična potraživanja	12,553	0	4,452	239	0	1,504,062	43,357	30,714	528,755	3,806,858
<i>Od čega restrukturirana</i>	5,531	0	4,452	0	0	1,094,675	28,658	1,092	504,291	2,567,322
Ukupna izloženost	10,198,809	553,363	85,067	5,124	29,293	20,363,821	1,441,907	30,714	528,755	3,806,858

Tabela 7. Podaci o promenama obezvređenih potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama obezvređenih potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Potraživanja koja su obezvređena u toku godine	Povećano pojedinačno obezvređeno u toku godine	Prestala da budu obezvređena u toku godine	Od čega pojedinačno obezvređeno	Uticaj kursa	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju perioda
1. Potraživanja od stanovništva	3,042,562	3,175,561	10,932	1,221,411	226,972	18,953	5,019,342	4,931,041
1.1 Stambeni krediti	1,040,703.49	756,923.42	4,880.72	251,393.06	44,176.85	12,082.02	1,558,315.87	1,547,925.00
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	1,950,414.94	2,406,473.77	5,496.80	951,396.13	182,049.19	6,870.54	3,412,363.12	3,351,544.90
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	51,443.32	12,163.80	554.73	18,621.38	746.43	0	44,985.74	31,571.45
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	3,677.05	0
2. Potraživanja od privrede	19,386,138	14,169,797	1,089,995	12,498,583	5,786,354	99,036	21,152,712	18,415,231
2.1 Velika preduzeća	2,009,572.84	950,713.93	180,668.24	1,223,751.62	862,860.28	9,148.21	1,746,656.64	1,579,479.03
2.2 Mala i srednja preduzeća	11,266,146.08	8,803,858.79	891,478.06	6,896,665.55	2,806,955.72	62,471.21	13,229,269.81	11,132,359.24
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	6,100,642.01	4,409,571.64	17,795.74	4,371,918.58	2,116,427.30	27,392.92	6,167,579.29	5,695,408.69
2.4 Poljoprivrednici	2,320.05	53.13	53.13	150.25	110.97	23.69	2,246.62	1,043.89
2.5 Javna preduzeća	7,456.55	5,599.98	0.00	6,096.79	0.00	0	6,959.74	6,940.38
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	1	0	0	0	0	0	1
Ukupna potraživanja	22,428,699	17,345,359	1,100,927	13,719,993	6,013,327	117,989	26,172,054	23,346,273

5.1.4 Opis Metodologije za obračun ispravke vrednosti i rezervisanja

Interna metodologija predstavlja osnovu za obezvređenje plasmana i obračun rezerve za gubitke po vanbilansnim pozicijama u cilju iskazivanja realne vrednosti potraživanja. Interna metodologija se redovno preispituje i unapređuje.

Pored obezvređenja plasmana u skladu sa IFRS, a na osnovu interne metodologije, Banka u analizi kreditnog rizika vrši i klasifikaciju svakog plasmana i obračun rezerve za procenjene gubitke prema načelima i kriterijumima propisanim regulativom Narodne banke Srbije. U tom smislu Banka vrši obračun potrebnog nivoa rezerve za procenjene gubitke koja predstavlja određeni vid zaštite od mogućih negativnih posledica u slučaju da se plasmani ne naplate o roku dospeća i u punom iznosu.

Pozitivna razlika između obračunate rezerve za procenjene gubitke (na osnovu regulative NBS) s jedne strane i ispravki vrednosti i rezervisanja za potencijalne gubitke (na osnovu interne metodologije) s druge strane, čini potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja predstavlja odbitnu stavku od kapitala.

Banka ima jasno definisane kriterijume za procenjivanje i priznavanje kredita i potraživanja, kao i kriterijume za procenjivanje i priznavanje rezervisanja po osnovu potencijalnih obaveza, u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, a poštuje i zahteve Međunarodnih računovodstvenih standarda.

Pojedinačna procena

Prema IFRS 39, Banka prvo procenjuje da li postoje objektivni dokazi za obezvređenje ("okolnost koja dovodi do gubitka") pojedinačnih potraživanja, ili će vršiti grupnu procenu za potraživanja koja nisu pojedinačno značajna. Pojedinačno značajna bi bila potraživanja koja prelaze postavljeni limit ili imaju posebne rizike koji se odnose na klijenta / transakciju (npr. status kašnjenja, vrsta kredita, rizičnost klijenta, kategorije ocenjivanja itd.).

Banka je internom Metodologijom obračuna ispravki vrednosti i rezervisanja prema IFRS (u daljem tekstu: Metodologija) definisala da su pojedinačno značajna sva potraživanja preko 2.500 hiljade dinara i za njih se analiziraju objektivne okolnosti za pojedinačnu procenu obezvređenja.

Prilikom definisanja praga individualne značajnosti Banka je uzela u obzir:

- Limite uspostavljene u procesu kreditiranja definisane Odlukom o formiranju Kreditnog odbora filijala i Odlukom o formiranju Kreditnog odbora ekspozitura gde je Banka za plasmane u iznosu od 20 do 50 hiljada eura prenela ovlašćenja na Kreditne odbore filijala, bez prethodnog mišljenja Službe za upravljanje kreditiranjem
- veličinu i diversifikovanost kreditnog portfolija banke. Prilikom analize pomenutog kriterijuma Banka se rukovodila odnosom propisanog praga materijalne značajnosti i ukupne klasifikovane aktive banke, kao i diversifikovanosti kreditnog portfolija. Propisani prag materijalne značajnosti prema poslednje dostupnim podacima iznosio je 0.007% od klasifikovane aktive banke.
- kvalitetom modela za grupne ispravke vrednosti

Metodologijom je takođe definisano da se za sva potraživanja, bez obzira da li su pojedinačno značajna, ukoliko su u statusu kašnjenja, vrši pojedinačna procena.

Objektivni dokazi za obezvređenje potraživanja uključuju sledeće okolnosti koje mogu da dovedu do gubitka:

- Dužnik je u statusu kašnjenja po bilo kojoj materijalno značajnoj obavezi prema Banci.
- Ako postoji druga okolnost koja može da prouzrokuje gubitak, bez obzira na mogućnost naplate po osnovu aktiviranja sredstava obezbeđenja, a posebno:
 - prestanak obračunavanja kamate u skladu sa unutrašnjim aktima Banke,
 - delimičan ili potpuni otpis potraživanja,
 - restrukturiranje potraživanja usled pogoršanja finansijskog stanja dužnika, uz umanjenje ili produženje roka vraćanja glavnice, kamate ili naknade,
 - likvidacija ili stečaj dužnika.

Pod materijalno značajnim iznosom podrazumeva se iznos veći od 1% pojedinačnog potraživanja banke od dužnika, ali ne manji od 1.000 dinara za dužnika koji je fizičko lice, odnosno od 10.000 dinara za dužnika koji je pravno lice. Drugim rečima, to znači da se u potraživanja sa kašnjenjem uključuju samo materijalno značajni iznosi.

Status kašnjenja dužnika pravnih lica Banka utvrđuje i iskazuje na nivou dužnika, odnosno za sva potraživanja od istog dužnika. Status kašnjenja dužnika koji su preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica, Banka utvrđuje i iskazuje na nivou pojedinačnog potraživanja.

Smatra se da je došlo do kašnjenja u izvršenju obaveza u vezi sa određenim dužnikom (status kašnjenja) kada se desila bar jedna od sledećih okolnosti koje bi mogle da dovedu do gubitka:

- Banka smatra da dužnik ne može da plaća svoje obaveze po kreditu bankarskoj grupi u celini, bez obaveze Banke da preduzme mere kao što je realizacija obezbeđenja;
- Dužnik je u kašnjenju više od 90 dana po svim bitnim kreditnim obavezama prema banci (za korporativne klijente).
- Po pojedinačnom potraživanju dužnik je u kašnjenju prema Banci više od 90 dana (preduzetnici, poljoprivrednici i fizička lica).

Individualna procena vrši se u skladu sa Metodologijom, na osnovu:

- Broja dana kašnjenja;
- Dinamike naplate u prethodnom periodu;
- Kvaliteta instrumenata obezbeđenja;
- Zaključenih protokola u vezi naplate potraživanja, ugovora (npr. Ugovora o jemstvu, ugovora o preuzimanju duga);
- Izrade projekcije naplate potraživanja, odnosno projekcije tokova gotovine na osnovu napred navedenih kriterijuma;
- Svođenja budućih priliva na neto sadašnju vrednost.

Grupna procena

Ako Banka utvrdi da ne postoji objektivni dokaz obezvređenja za dužnika koji je pravno lice, ili za pojedinačno finansijsko sredstvo preduzetnika, poljoprivrednika ili fizičkog lica, sva finansijska sredstva za koja ne postoji objektivni dokaz obezvređenja, uključuju se u grupu potraživanja sa sličnim osobinama kreditnog rizika i grupno se procenjuje za ispravku vrednosti.

Grupna procena se vrši po srodnim grupama klijenata, razvrstanih u grupe u skladu sa

Metodologijom, na osnovu kategorije klasifikacije, urednosti u izmirivanju obaveza, sektora i vrste proizvoda.

Iznos ispravke vrednosti u grupnoj proceni izračunava se kao proizvod verovatnoće scenarija koji prouzrokuje gubitak ($PD * (1-R)$) i iznosa izloženosti (Exposure at Default - EAD), odnosno:

$$\text{Impairment Loss} = PD * (1 - R) * EAD$$

gde je:

PD verovatnoća nastanka statusa neizmirenja obaveza, računa se na godišnjem nivou pomoću multiplikovane matrice bazirane na proseku 12 mesečnih matrica migracije.

RI Indikator naplate koji pokazuje deo (procenat) transakcija koje su u statusu neizmirenja obaveza na prirodan način (bez upotrebe kolaterala) u toku datog vremenskog roka izašle iz tog statusa. Računa se na godišnjem nivou pomoću multiplikovane matrice bazirane na proseku 12 mesečnih matrica migracije.

EAD iznos izloženosti, zbir bilansne i konvertovane vanbilansne izloženosti.

Tabela 8 : Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama ispravki vrednosti potraživanja	Akumulirana ispravka vrednosti na početku godine	Ispravke vrednosti priznate u toku perioda	Ukidanje ispravki vrednosti u toku perioda	Akumulirana ispravka vrednosti na kraju godine
	1	2	3	4(1+2-3)
Prema sektorima	4,862,773	860,435	2,894,828	2,828,380
1. Potraživanja od stanovništva	76,332	28,776	20,485	84,623
1.1 Stambeni krediti	13,887	5,593	9,089	10,391
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	50,639	18,937	8,758	60,818
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	11,806	4,246	2,637	13,414
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	4,786,441	831,659	2,874,344	2,743,757
2.1 Velika preduzeća	703,570	33,489	569,882	167,178
2.2 Mala i srednja preduzeća	2,337,788	730,673	965,275	2,103,186
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	1,743,837	67,442	1,339,109	472,171
2.4 Poljoprivrednici	1,223	36	56	1,203
2.5 Javna preduzeća	22	19	22	19
Prema kategoriji potraživanja	4,862,773	860,435	2,894,828	2,828,380
Neporoblematična potraživanja	2,862,893	64,350	2,771,423	155,820
od čega restrukturirano	55,527	4,223	9,617	50,133
Poroblematična potraživanja	1,999,880	796,086	123,406	2,672,560
od čega restrukturirano	1,142,085	695,016	85,846	1,751,255

5.1.5 Granska i geografska koncentracija izloženosti

U skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima, Banka redovno prati izloženost u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih lica, sektore, delatnosti, geografska područja i vrši kontrolu rizika koncentracije uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija.

Metodologijom za internu procenu adekvatnosti kapitala rizik koncentracije je definisan kao materijalno značajan rizik za koji se obračunava interni kapitalni zahtev.

U pogledu rizika koncentracije Banka izbegava preveliku izloženost prema pojedinačnoj industrijskoj grani. Na taj način smanjuje mogućnost potencijalnih gubitaka koji bi se javili u slučaju pogoršanih makroekonomskih uslova u određenoj industriji.

Tabela 9. Podaci ogranskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti

u 000 RSD

Podaci o granskoj i geografskoj koncentraciji izloženosti	Beogradski region		Region Vojvodine		Region Šumadije i Zapadne		Region Južne i Istočne Srbije		Inostranstvo	
	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja	Neproblematična potraživanja	Problematična potraživanja
1. Potraživanja od stanovništva	1,406,110	15,033	547,656	8,908	3,971,876	107,013	342,545	7,107	3864.694	0
1.1 Stambeni krediti	837,634	0	214,455	0	1,483,496	37,892	27,165	0	0	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	553,551	10,105	327,157	8,648	2,240,775	57,318	304,723	6,695	3,865	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	12,136	1,042	6,043	259	247,605	11,802	10,657	412	0	0
1.4 Ostala potraživanja	2,788	3,886	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	8,630,894	677,876	718,054	90,581	10,812,869	1,845,444	777,297	192,391	0	0
2.1 Sektor A	6,014	4	483	1	263,871	0	5,096	0	0	0
2.2 Sektor B, C i E	3,405,103	409,652	262,091	10,175	4,776,928	1,328,729	411,541	189,271	0	0
2.3 Sektor D	27,749	0	0	0	105,772	0	0	0	0	0
2.4 Sektor F	1,772,906	2,762	65,031	1	1,083,294	471,135	226,620	29	0	0
2.5 Sektor G	2,187,212	264,780	276,679	79,334	2,950,219	41,459	86,135	2,520	0	0
2.6 Sektori H, I i J	555,667	96	42,522	98	1,338,704	2,097	40,383	21	0	0
2.7 Sektori L, M i N	676,242	581	71,248	973	294,082	2,024	7,522	550	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	632,749	576,753	109,440	115,963	1,878,953	2,293,323	124,107	28,605	1,134,718	105
Ukupna izloženost	10,669,753	1,269,662	1,375,149	208,928	16,663,699	4,245,779	1,243,949	228,103	1,138,583	105

5.1.6 Problematična potraživanja

Banka smatra da je potraživanje problematično ukoliko je ispunjen jedan od sledećih uslova:

- Dužnik je po ovom potraživanju u docnji dužoj od 90 dana;
- Banka je, na osnovu procene finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika, procenila da dužnik neće moći da izmiri svoje obaveze u celosti bez realizacije sredstva obezbeđenja, nezavisno od toga da li dužnik svoje obaveze izmiruje blagovremeno ili ne;
- Za potraživanje je utvrđen iznos obezvređenja procenom na individualno osnovi;
- Potencijalno potraživanje po osnovu datih garancija, ako je verovatno da će garancije biti aktivirane;
- Druga potraživanja koja je Odbor za praćenje i naplatu potencijalno problematičnih, problematičnih i spornih potraživanja ili nadležni Kreditni odbor definisao kao problematična.

Praćenje celog portfolija ili posebnih delova portfolija radi uočavanja promena koje mogu uticati negativno na mogućnost naplate potraživanja vrši se na osnovu redovnih izveštaja, a sve u cilju smanjenja problematičnih potraživanja.

U Banci je uspostavljen sistem ranog uočavanja povećanog nivoa kreditnog rizika koji omogućava blagovremeno identifikovanje dužnika kod kojih je došlo do kašnjenja u otplati potraživanja, a koji uključuje utvrđivanje kvalitativnih i kvantitativnih indikatora za rano uočavanje povećanog nivoa kreditnog rizika.

Procedurom rad sa potencijalno problematičnim plasmanima definisane su aktivnosti vezane za potencijalno problematične plasmane koje obuhvataju aktivnosti počev od prvog dana docnje u izmirenju dospelih obaveza, praćenja upozoravajućih pokazatelja i hitnog monitoringa.

Pokazatelji upozorenja se odnose na analizu odnosa sa Bankom, odnosa sa drugim pravnim licima, na analizu finansijskih izveštaja i na analizu internih odnosa kod klijenta. Hitni monitoring se obavlja na bilo koji pokazatelj upozorenja koji se može negativno odraziti na sposobnost korisnika plasmana da uredno servisira svoju obavezu.

Tabela 10. Podaci o problematičnim potraživanjima

u 000 RSD

Podaci o problematičnim potraživanjima	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost problematičnih potraživanja	Od čega restrukturirana potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti problematičnih potraživanja	% problematičnih potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja problematičnih potraživanja
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
1. Potraživanja od stanovništva	6,406,248	88,493	138,061	6,002	82,867	2.16%	39,142
1.1 Stambeni krediti	2,600,644	10,396	37,892	0	9,769	1.46%	37,781
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	3,508,973	60,813	82,767	6,002	56,828	2.36%	1,361
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	289,956	13,414	13,515	0	12,593	4.66%	0
1.4 Ostala potraživanja	6,674	3,869	3,886	0	3,677	58.22%	0
2. Potraživanja od privrede	23,757,671	1,046,539	4,122,222	3,955,217	1,968,654	17.35%	2,580,615
2.1 Sektor A	268,516	1,179	229	1,415	88	0.09%	0
2.2 Sektor B, C i E	10,800,550	452,342	2,399,544	644,856	1,350,760	22.22%	1,872,238
2.3 Sektor D	134,833	502	4	508,595	0	0.00%	0
2.4 Sektor F	3,621,785	260,556	19,735	375,955	19,735	0.54%	365,130
2.5 Sektor G	5,888,618	322,491	269,351	0	55,591	4.57%	340,846
2.6 Sektori H, I i J	1,989,558	4,040	870,027	974,776	219,365	43.73%	1,853
2.7 Sektori L, M i N	1,053,811	5,428	563,332	1,449,621	323,115	53.46%	547
3. Potraživanja od ostalih klijenata	6,879,793	1,693,348	1,700,030	260,993	710,389	24.71%	2,467,171
Ukupna izloženost	37,043,711	2,828,380	5,960,312	4,222,212	2,761,909	16.09%	5,086,928

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 11. Podaci o promenama problematičnih potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama problematičnih potraživanja	Bruto vrednost na početku godine	Nova problematična potraživanja	Od čega kupljeno	Smanjenje problematičnih potraživanja	Od čega naplaćeno	Od čega prodato	Od čega otpisano	Uticaj kursa	Druge promene*	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (1+2-4+8-9)	11
1. Potraživanja od stanovništva	128,473	28,293	0	37,574	37,126	0	448	547	633	119,106	42,613
1.1 Stambeni krediti	52,892	4,990	0	20,579	20,579	0	0	409	0	37,712	25,241
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	64,356	19,273	0	15,221	14,772	0	448	138	633	67,913	13,605
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	11,225	4,030	0	1,774	1,774	0	0	0	0	13,481	3,768
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	6,910,432	1,006,075	0	2,745,088	527,145	297,232	1,920,711	40,644	179,270	5,032,792	2,679,288
2.1 Velika preduzeća	1,079,296	40,722	0	637,076	61,699	0	575,377	4,322	176,661	310,603	225,813
2.2 Mala i srednja preduzeća	3,797,172	859,850	0	800,170	360,183	297,232	142,754	27,864	2,609	3,882,107	2,007,822
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	2,031,746	105,503	0	1,307,741	105,161	0	1,202,580	8,445	0	837,953	444,658
2.4 Poljoprivrednici	2,218	0	0	102	102	0	0	13	0	2,129	995
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	7,038,905	1,034,368	0	2,782,662	564,271	297,232	1,921,159	41,191	179,903	5,151,898	2,721,902

* Prestanak NPL statusa usled restruktuiranja

Tabela 12. Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja

u 000 RSD

Podaci o kreditnom kvalitetu neproblematičnih potraživanja i vrednosti sredstava obezbeđenja	Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja			Problematična potraživanja	Vrednost sredstava obezbeđenja	
	Visok	Srednji	Nizak		Neproblematičnih potraživanja	Problematičnih potraživanja
1. Potraživanja od stanovništva	5,522,077	660,872	85,238	138,061	2,483,273	39,142
1.1 Stambeni krediti	2,207,348	331,019	24,384	37,892	2,311,828	37,781
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	3,041,917	324,699	59,590	82,767	171,326	1,361
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	270,157	5,142	1,143	13,515	118	0
1.4 Ostala potraživanja	2,655	12	120	3,886	0	0
2. Potraživanja od privrede	12,991,283	8,801,566	3,022,362	5,822,252	9,614,057	5,047,786
2.1 Velika preduzeća	1,315,263	1,003,890	111,723	891,857	390,140	812,491
2.2 Mala i srednja preduzeća	7,472,807	5,915,142	1,958,675	4,009,901	6,561,933	3,492,042
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	4,194,780	1,882,533	951,964	918,247	2,661,984	741,238
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	2,247	0	2,015
2.5 Javna preduzeća	8,433	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	1	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	18,513,361	9,462,438	3,107,600	5,960,312	12,097,330	5,086,928

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Kreditni kvalitet neproblematičnih potraživanja je određen na bazi klasifikacije potraživanja Banke u kategorije A, B, V, G i D na sledeći način:

- Visok kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategoriju A
- Srednji kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategoriju B i
- Nizak kreditni kvalitet – potraživanja klasifikovana u kategorije V, G i D

5.1.7 Restruktuirana potraživanja

Restruktuiranje potraživanja je odobravanje, zbog finansijskih poteškoća dužnika, ustupaka u vezi sa otplatom pojedinačnog potraživanja koji ne bi bili odobreni da dužnik nije u poteškoćama, bez obzira na to da li je određeni iznos tog potraživanja dospeo, da li je to potraživanje obezvređeno i da li je za njega nastupio status neizmerena obaveza, i to na najmanje jedan od sledećih načina:

- Promenom uslova pod kojima je potraživanje nastalo, naročito ako su naknadno ugovoreni uslovi otplate potraživanja povoljniji u odnosu na prvobitno ugovorene (smanjenje kamatne stope, otpis dela glavnice pod kojim se podrazumeva prestanak priznavanja tog dela u bilansu, otpis dela obračunate kamate, otpust dela potraživanja, promena datuma dospeća glavnice i/ili kamate i dr.) ili u odnosu na uslove koji bi u trenutku promene uslova bili odobreni drugom dužniku sa istim ili sličnim nivoom rizika,
- Refinansiranjem potraživanja – nastanak novog potraživanja banke po osnovu plasmana koji je odobrila radi izmirenja dela ili celog iznosa obaveze koju dužnik ima prema banci ili drugom pravnom licu kome je ustupljeno potraživanje prema tom dužniku.

Pod restrukturiranim potraživanjima od pravnog lica podrazumevaju se:

- Potraživanja od dužnika koja su restrukturirana na nivou Banke gde uslove restrukturiranja definiše Banka;
- Potraživanja od dužnika koja su restrukturirana u saradnji sa ostalim poveriocima, bilo na bazi međubankarskog sporazuma o jednakim uslovima restrukturiranja ili na bazi Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju privrednih društava uz učešće institucionalnog posrednika
- Potraživanja od dužnika kod kojih je u prethodnom stečajnom postupku predložen i usvojen Unapred pripremljen plan reorganizacije i
- Potraživanja od dužnika kod kojih je u stečajnom postupku predložen i usvojen Plan reorganizacije stečajnog dužnika.

Pri preduzimanju mera restrukturiranja Banka procenjuje da li je restrukturiranje plasmana prema pojedinačnom dužniku održivo i ekonomski opravdano za Banku i dužnika, utvrđuje plan restrukturiranja i redovno prati njegovo sprovođenje i efekte.

Banka može da prestane da potraživanje smatra restrukturiranim ako su na kraju probnog perioda ispunjeni sledeći uslovi:

- Restruktuirano potraživanje nije klasifikovano u grupu problematičnih potraživanja;
- Dužnik je redovnim uplatama po osnovu glavnice ili kamate otplatio materijalno značajan deo ukupnog iznosa duga tokom najmanje polovine probnog perioda u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke;
- Dužnik nije u docnji dužoj od 30 dana ni po jednoj obavezi prema banci.

Banka redovno, a najmanje jednom u šest meseci, prati sprovođenje plana restrukturiranja plasmana, uzimajući u obzir veličinu i značaj potraživanja koje je predmet restrukturiranja u odnosu na druga potraživanja banke, kao i specifičnost plana restrukturiranja i aktivnosti banke predviđene tim planom.

Tabela 13. Podaci o restrukturiranim potraživanjima

u 000 RSD

Podaci o restrukturiranim potraživanjima	Bruto vrednost ukupnih potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti ukupnih potraživanja	Bruto vrednost restrukturiranih potraživanja	Od čega problematična potraživanja	Akumulirane ispravke vrednosti restrukturiranih potraživanja	% restrukturirana potraživanja	Vrednost obezbeđenja restrukturiranih potraživanja
	1	2	3	4	5	6 (3/1)	7
1. Potraživanja od stanovništva	6,406,248	88,493	6,891	6,002	3,438	0.11%	0
1.1 Stambeni krediti	2,600,644	10,396	0	0	0	0.00%	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	3,508,973	60,813	6,891	6,002	3,438	0.20%	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	289,956	13,414	0	0	0	0.00%	0
1.4 Ostala potraživanja	6,674	3,869	0	0	0	0.00%	0
2. Potraživanja od privrede	23,757,671	1,046,539	2,545,676	2,352,729	849,400	10.72%	2,354,958
2.1 Sektor A	268,516	1,179	0	0	0	0.00%	0
2.2 Sektor B, C i E	10,800,550	452,342	1,628,774	1,588,111	354,658	15.08%	1,570,115
2.3 Sektor D	134,833	502	0	0	0	0.00%	0
2.4 Sektor F	3,621,785	260,556	472,304	472,304	257,236	13.04%	365,130
2.5 Sektor G	5,888,618	322,491	435,678	288,960	237,032	7.40%	412,733
2.6 Sektori H, I i J	1,989,558	4,040	1,415	1,415	0	0.07%	1,415
2.7 Sektori L, M i N	1,053,811	5,428	7,505	1,939	473	0.71%	5,566
3. Potraživanja od ostalih klijenata	6,879,793	1,693,348	1,864,620	1,863,481	948,520	27.10%	1,548,241
Ukupna izloženost	37,043,711	2,828,380	4,417,187	4,222,212	1,801,357	11.92%	3,903,199

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 14. Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja

u 000 RSD

Podaci o promenama restrukturiranih potraživanja	Bruto vrednost na početku perioda	Potraživanja koja su restrukturirana u toku perioda	Potraživanja koja su u toku perioda prestala da se smatraju restrukturiranim	Uticaj kursa	Druge promene	Bruto vrednost na kraju godine	Neto vrednost na kraju godine
	1	2	3	4	5	6 (1+2+3+4+5)	7
1. Potraživanja od stanovništva	6,858	939	929	24	0	6,891	3,454
1.1 Stambeni krediti	0	0	0	0	0	0	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	5,986	939	57	24	0	6,891	3,454
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	872	0	872	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	2,771,070	1,621,116	9,251	27,362	0	4,410,296	2,612,376
2.1 Velika preduzeća	316,375	400,515	0	354	0	717,244	588,006
2.2 Mala i srednja preduzeća	2,101,658	888,485	8,997	26,959	0	3,008,105	1,599,791
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	353,037	332,115	254	49	0	684,948	424,579
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	2,777,928	1,622,054	10,180	27,385	0	4,417,187	2,615,830

Tabela 15. Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja

u 000 RSD

Podaci o strukturi restrukturiranih potraživanja prema merama restrukturiranja	Smanjena kamatna stopa	Produženje roka otplate	Delimičan otpis	Druge mere	Ukupno
1. Potraživanja od stanovništva	0	6,891	0	0	6,891
1.1 Stambeni krediti	0	6,891	0	0	6,891
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	0	0	0	0	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	0	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	1,916,635	2,204,262	289,399	0	4,410,296
2.1 Velika preduzeća	493,346	223,897	0	0	717,244
2.2 Mala i srednja preduzeća	1,417,519	1,489,667	100,919	0	3,008,105
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	5,770	490,698	188,480	0	684,948
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0
Ukupna potraživanja	1,916,635	2,211,153	289,399	0	4,417,187

5.1. Instrumenti kreditne zaštite

Sistem upravljanja sredstvima obezbeđenja (kolateralna) u Banci podrazumeva skup aktivnosti i pravila definisanih u internim aktima Banke¹, koje se primenjuju u cilju adekvatnog upravljanja sredstvima obezbeđenja i njihovog realnog vrednovanja i praćenja. U okviru napred navedenih aktivnosti najznačajnije su:

- Ažuriranje liste ovlašćenih procenitelja prihvatljivih za Banku;
- Provera procene tržišne vrednosti kolateralna;
- Terenski nadzor;
- Evidentiranje kolateralna;
- Alokacija vrednosti kolateralna na partije plasmana koje obezbeđuju;
- Vrednovanje kolateralna primenom stopa umanjena na procenjenu vrednost;
- Provera dokumentacije za upis hipoteke i zaloga;
- Urgencija upisa hipoteke i zaloga;
- Davanje saglasnosti za sprovođenje radova na založenim nepokretnostima;

Za potrebe procene dodatnog kreditnog rizika, koji proizilazi iz mogućih problema u realizaciji sredstava obezbeđenja i vremenskog razmaka između neispunjenja obaveza dužnika i mogućnosti Banke da realizuje kolateral, tržišna vrednost kolateralna, prilikom procene finansijskog stanja i prilikom obezvređenja bilansne aktive i vanbilansnih stavki, umanjuje se kako bi se formirala vrednost koju bi Banka postigla u slučaju eventualne prodaje imovine.

Za različite tipove obezbeđenja predviđena su različita umanjena vrednosti. Ovakav pristup objašnjava se činjenicom da različiti tipovi sredstava obezbeđenja nose različite rizike za Banku, zbog:

- Različitog nivoa poverenja u realnost procene vrednosti;
- Nepredvidivih fluktuacija tržišnih vrednosti;
- Ograničene utrživosti pojedine imovine kao posledice nepostojanja ili veoma slabo razvijenog sekundarnog tržišta;
- Niže očekivane prodajne cene prilikom prinudne prodaje;
- Različitog nivoa rizika od prevare za različite tipove instrumenata obezbeđenja;
- Troškova refinansiranja proizvoda u slučaju produženog trajanja realizacije (likvidacije) imovine.

¹ Procedura Upravljanje kolateralima, Procedura Vrednovanje sredstava obezbeđenja, Uputstvo Evidentiranje i alokacija kolateralna

Tabela 16. Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja i pružiocima garancija po sektoru i kategorijama potraživanja

u 000 RSD

Podaci o vrsti i vrednosti sredstava obezbeđenja po sektoru i kategorijama potraživanja	Vrste sredstava obezbeđenja									
	Depoziti	Hartije od vrednosti	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Zaloge na robnim zapisima i životinjama	Ostala sredstva	Garancije čiji je izdavalac			
							Država	Banka	Lice povezano sa dužnikom	Drugo lice
Prema sektorima										
1. Potraživanja od stanovništva	102,649	7,821	2,308,487	134,323	0	0	0	0	0	0
1.1 Stambeni krediti	7,706	0	2,287,638	80,121	0	0	0	0	0	0
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	94,825	7,821	20,849	54,202	0	0	0	0	0	0
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	118	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1.4 Ostala potraživanja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	1,001,626	39,361	2,005,701	11,463,896	0	0	0	787,253	431,265	0
2.1 Velika preduzeća	3,636	0	17,258	1,109,736	0	0	0	0	72,000	0
2.2 Mala i srednja preduzeća	690,044	32,355	1,317,021	8,344,447	0	0	0	156,147	340,733	0
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	307,946	7,006	671,422	2,007,698	0	0	0	631,106	18,532	0
2.4 Poljoprivrednici	0	0	0	2,015	0	0	0	0	0	0
2.5 Javna preduzeća	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Prema kategorijama potraživanja										
Neproblematična potraživanja	1,094,426	44,528	3,946,959	6,920,161	0	0	0	796,495	316,952	0
<i>Od čega restrukturirana</i>	0	0	90,733	160,383	0	0	0	0	0	0
Problematična potraživanja	9,849	2,653	367,230	4,678,058	0	0	0	201,489	0	0
<i>Od čega restrukturirana</i>	0	2,653	273,307	3,365,757	0	0	0	201,489	0	0
Ukupna izloženost	1,104,275	47,182	4,314,188	11,598,219	0	0	0	787,253	431,265	0

*Vrednost sredstava obezbeđenja je prikazana po tržišnoj ili fer vrednosti maksimalno do bruto vrednosti obezbeđenog potraživanja

Tabela 17. Podaci o potraživanjima koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima prema vrednosti LTV pokazatelja

u 000 RSD

Vrednost LTV pokazatelja	Vrednost potraživanja koja su obezbeđena hipotekom na nepokretnostima
Ispod 50%	6,410,997
Od 50% do 70%	3,159,539
Od 70% do 90%	3,244,550
Od 90% do 100%	847,069
Od 100% do 120%	1,453,884
Od 120% do 150%	143,709
Preko 150%	1,278,332
Ukupno	16,538,080
<i>Prosečan LTV pokazatelj</i>	<i>88%</i>

Banka koristi podobne instrumente kreditne zaštite u cilju smanjenja kreditnog rizika prilagođavajući aktivu ponderisanu kreditnim rizikom za efekte tehnika ublažavanja kreditnog rizika.

Podobni instrumenti kreditne zaštite u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala su:

- 1) Instrumenti materijalne kreditne zaštite i to:
 - Sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine;
 - Bilansno netiranje;
 - Standardizovani sporazumi o netiranju;
 - Ostali instrumenti materijalne kreditne zaštite.
- 2) Instrumenti nematerijalne kreditne zaštite i to:
 - Garancije, drugi oblici jemstva i kontragarancije;
 - Kreditni derivati

Pored toga, podobnim instrumentima kreditne zaštite mogu se smatrati i gotovina, hartije od vrednosti i roba kupljena, uzeta u zajam, ili primljena po osnovu repo i reverse repo transakcija i transakcija davanja ili uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe.

Banka primenjuje jednostavni metod za prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom korišćenjem instrumenata kreditne zaštite. Jednostavni metod podrazumeva zamenu pondera kreditnog rizika odnosno izloženosti sa ponderom kreditnog rizika sredstva obezbeđenja.

Umanjenja po osnovu primene instrumenata kreditne zaštite primenjuju se na neto izloženost.

Banka primenjuje ponder kreditnog rizika za sredstva obezbeđenja u obliku finansijske imovine ne manji od 20%, osim kada su izloženost i sredstvo obezbeđenja izraženi u istoj valuti, kada se može primeniti ponder 0%.

Tabela 18. Raspodela izloženosti prema tehnikama ublažavanja rizika po klasama izloženosti

u 000 RSD

Klasa izloženosti	Iznos izloženosti pre korišćenja materijalne kreditne zaštite (neto izloženost nakon primene faktora konverzije)			Iznos izloženosti pre korišćenja nematerijalne kreditne zaštite (neto izloženost nakon primene faktora konverzije)	Iznos izloženosti nakon korišćenja materijalne kreditne zaštite (kreditnim rizikom ponderisana aktiva)			Iznos izloženosti nakon korišćenja nematerijalne kreditne zaštite (kreditnim rizikom ponderisana aktiva)
	Gotovinski depoziti	Dužničke hartije od vrednosti NBS i RS	Akcije uključene u berzanski index		Gotovinski depoziti	Dužničke hartije od vrednosti NBS i RS	Akcije uključene u berzanski index	
Privredna društva	619,135	0	0	621,480	7,061	0	0	621,480
Fizička lica	281,525	0	0		5,275	0	0	0
Ukupno	900,660	0	0	621,480	12,336	0	0	621,480

Za prikazane izloženosti pokrivena nematerijalnom kreditnom zaštitom nije vršeno prilagođavanje aktive ponderisane kreditnim rizikom za efekte korišćenja instrumenata nematerijalne kreditne zaštite

5.1.9 Sredstva stečena naplatom potraživanja

Banka u cilju sprečavanja gubitaka koji mogu nastati usled prodaje imovine pod hipotekom Banke po niskoj ceni učestvuje u javnim prodajama, s ciljem zatvaranja spornih potraživanja u kraćim rokovima i stvaranje mogućnosti za bolju prodaju tako stečene imovine u nekom narednom periodu.

Banka se aktivno bavi prodajom imovine stečene naplatom potraživanja i tako stečenu imovinu može zadržati određeni period samo u slučajevima kada bi brza prodaja dovela do značajnih gubitaka.

Tabela 19. Podaci o promenama sredstava stečenih naplatom potraživanja

u 000 RSD

Vrste sredstava stečenih naplatom potraživanja	Oznaka	Stambene nepokretnosti	Druge nepokretnosti	Finansijska sredstva	Ostala sredstva stečena naplatom	Ukupno
Bruto vrednost na početku perioda*	1	2.227	-	-	-	2.227
Stečena u toku perioda	2	4.79	-	-	-	4.79
Prodana u toku perioda	3	-	-	-	-	-
Stavljena u funkciju u toku perioda (npr. osnovno sredstvo ili investiciona nekretnina)	4	-	-	-	-	-
Reklasifikovana u sredstva namenjena prodaji	5	-	-	-	-	-
Od čega: prodana u toku perioda	6	-	-	-	-	-
Bruto vrednost na kraju perioda	7 (1+2-3-4-5)	7.017	-	-	-	7.017
Akumulirana ispravka vrednosti	8	812	-	-	-	812
Od čega: ispravka vrednosti u toku perioda**	9	-25	-	-	-	-25
Neto vrednost na kraju perioda	10 (7-8)	6.205	-	-	-	6.205

*Pod pojmom „period“ podrazumeva se kalendarska godina za koju se sastavlja redovan godišnji finansijski izveštaj na koji se navedena objavljivanja odnose, odnosno kraći vremenski period a u zavisnosti od opredeljene učestalosti objavljivanja podataka i informacija od strane banke

**Ukidanje ispravke vrednosti 30/06/16 u iznosu 13.874,08 RSD i 30/09/16 u iznosu 11.564,76 RSD

5.1.10 Otpis potraživanja i oprost duga

Banka sprovodi direktni otpis potraživanja i opšti oprost duga.

Ukoliko Banka proceni da potraživanje neće biti naplaćeno, može primeniti računovodstvenu tehniku direktnog otpisa kredita i sličnih plasmana, kao i potraživanja koja proizilaze iz njih, tako što prestaje sa njihovim priznavanjem u bilansu Banke i vrši preknjižavanje na vanbilansnu evidenciju.

Direktan otpis potraživanja ne podrazumeva odricanje Banke od zakonskih i ugovorenih prava, niti od naplate ovih potraživanja, već se vrši računovodstveni otpis iz bilansne evidencije banke, dok ova potraživanja nastavljaju da se vode u vanbilansnoj evidenciji i Banka nastavlja da vodi započete aktivnosti naplate potraživanja. Direktni otpis potraživanja se sprovodi za potraživanja koja su u potpunosti indirektno otpisana.

Ukoliko Banka vrši trajno odustajanje od naplate potraživanja od dužnika, na bazi poravnjenja (sporazuma) sa dužnikom/sadužnicima, pravosnažne sudske odluke, izvršne isprave, odluke nadležnog organa Banke ili ustupanjem potraživanja koje prouzrokuje prestanak prava na dalju naplatu može se sprovoditi opšti oprost duga. U tom slučaju, sva potraživanja Banke se isknjižavaju iz bilansne i vanbilansne evidencije. Opštem otpustu kredita i/ili potraživanja može i ne mora da prethodi direktni otpis kredita i/ili potraživanja.

U 2016. godini Banka je otpisala potraživanja u iznosu od 2.350.408 hiljada dinara.

5.1.11 Prihodi od kamate i njihovo priznavanje

Prihodi od kamata priznaju se u bilansu uspeha za sve instrumente koji nose kamatu.

Kredit i potraživanja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti koristeći metod efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod izračunavanja amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta i raspodela prihoda ili rashoda od kamate tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje očekivane buduće novčane tokove ugovorenog roka finansijskog instrumenta ili do sledećeg datuma promene kamatne stope.

Banka prestaje sa priznavanjem prihoda od obračunate redovne kamate u slučaju:

- donošenja Odluke o pokretanju stečajnog postupka nad dužnikom,
- donošenja Odluke o pokretanju sudske naplate potraživanja nad dužnikom,
- donošenja Odluke nadležnog odbora o prestanku priznavanja prihoda po osnovu obračunate kamate, odnosno identifikovanjem drugih okolnosti koje otežavaju naplatu potraživanja i
- kada je dužnik pravno lice ili preduzetnik u docnji dužoj od 150 dana.

Banka u gore navedenim slučajevima sprovodi evidentni obračun kamate radi usaglašavanja potraživanja i obaveza sa dužnikom i tako obračunatu kamatu evidentira na vanbilansnim kontima.

U skladu sa računovodstvenim politikama, Banka je za period koji se završava 31. decembra 2016. godine izvršila priznavanje prihoda od kamate na obezvređene plasmane primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost plasmana, odnosno njegovu neto

vrednost uz korekciju evidentiranih prihoda u okviru Bilansa uspeha i uz obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu uz korekciju evidentiranih indirektnih otpisa plasmana, bez korekcije računa ispravke vrednosti u bilansu stanja po tom osnovu za iznos od 111.704 hiljada RSD.

Ukupni prihodi od kamata koje je Banka ostvarila u 2016. godini iznose 1.604.833 hiljade dinara.

Značajan iznos ostvarenih prihoda od kamata čine i prihodi po osnovu hartija od vrednosti u iznosu od 175.457 hiljada dinara. Ostali prihodi od kamata koje je banka ostvarila u iznosu od 26.376 hiljada dinara, u najvećem delu, odnose se na kamatu po osnovu obavezne rezerve.

Pregled prihoda od kamata na kredite dat je u tabeli ispod:

Tabela 20. Pregled prihoda od kamata na kredite

u 000 dinara

Podaci o obračunatim prihodima od kamata i naplaćenim kamatama	Prihod od kamate	Naplaćena kamata	Prihod od kamate na obezvređena potraživanja	Naplaćena kamata na obezvređena potraživanja
Prema sektorima				
1. Potraživanja od stanovništva	455,706	460,784	5,874	6,315
1.1 Stambeni krediti	119,719	121,268	2,606	1,872
1.2 Potrošački i gotovinski krediti	307,634	311,255	3,246	4,401
1.3 Transakcioni i kreditne kartice	28,159	28,261	22	42
1.4 Ostala potraživanja	195	0	0	0
2. Potraživanja od privrede	947,294	796,654	178,437	75,444
2.1 Velika preduzeća	58,791	46,815	41,683	35,513
2.2 Mala i srednja preduzeća	540,698	449,039	106,614	36,233
2.3 Mikro preduzeća i preduzetnici	346,336	299,344	29,950	3,697
2.4 Poljoprivrednici	238	11	190	0
2.5 Javna preduzeća	235	234	0	0
3. Potraživanja od ostalih klijenata	996	1,210	0	0
Prema kategorijama potraživanja				
Neproblematična potraživanja	1,172,431	1,167,132	24,411	25,276
od čega: restrukturirana	23,567	26,296	12,872	15,483
Problematična potraživanja	230,569	90,306	159,899	56,482
od čega: restrukturirana	126,815	60,056	96,290	43,427
Ukupna potraživanja	1,403,000	1,257,438	184,311	81,758

5.2 Rizik druge ugovorne strane

Banka izračunava aktivu ponderisanu kreditnim rizikom po osnovu izloženosti riziku druge ugovorne strane po osnovu pozicija iz knjige trgovanja i bankarske knjige koje se odnose na finansijske derivate, kreditne derivate, repo i reverse repo transakcije, transakcije davanja i uzimanja u zajam hartija od vrednosti ili robe, transakcije kreditiranja trgovine hartijama od vrednosti i transakcije sa dugim rokom izmirenja.

Po osnovu rizika druge ugovorne strane Banka nije imala izloženosti.

5.3 Tržišni rizici

Tržišni rizici su rizici mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled promene vrednosti bilansnih i vanbilansnih pozicija banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu. Cilj upravljanja tržišnim rizicima je praćenje i kontrola izloženosti tržišnim rizicima u okviru prihvatljivih parametara određenih od strane rukovodstva banke.

Proces upravljanja tržišnim rizicima organizovan je kroz rad Odbora za upravljanje aktivom i pasivom, Službe za upravljanje rizicima, Službe za upravljanje aktivom i pasivom, Službe za trgovinu HOV i Sektora sredstava.

Banka izračunava kapitalni zahtev za devizni rizik ako je zbir ukupne neto otvorene pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu veći od 2% kapitala Banke. Kapitalni zahtev za devizni rizik se izračunava množenjem zbira ukupne neto otvorene pozicije i apsolutne vrednosti neto otvorene pozicije u zlatu sa 12%.

Ukupna duga devizna pozicija Banke predstavlja zbir svih neto dugih pozicija u pojedinačnim valutama.

Ukupna kratka devizna pozicija Banke predstavlja zbir svih neto kratkih pozicija u pojedinačnim valutama.

Ukupna neto otvorena pozicija Banke predstavlja apsolutnu vrednost ukupne duge, odnosno ukupne kratke pozicije Banke, zavisno od toga koja je apsolutna vrednost veća.

U skladu sa zakonskom regulativom, Banka je definisala finansijske instrumente koji se raspoređuju u knjigu trgovanja, i uspostavila mesečno izveštavanje Narodnoj Banci Srbije o dnevnom stanju knjige trgovanja.

Kapitalni zahtev za cenovne rizike Banke nije u obavezi da izračunava u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke, u slučaju da:

- Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ne prelazi 5% ukupnih poslova Banke duže od tri radna dana u kalendarskom mesecu.
- Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ne prelazi 1.5 milijardi dinara duže od tri radna dana u kalendarskom mesecu.
- Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ni u jednom momentu ne prelazi 6% vrednost ukupnih poslova Banke.
- Vrednost pozicija iz knjige trgovanja ni u jednom momentu ne prelazi iznos od 2 milijarde dinara.

U toku 2016. godine knjiga trgovanja Banke nije bila u obimu koji bi zahtevao izdvajanje kapitalnog zahteva za cenovne rizike.

Banka nema pozicije zbog kojih bi izdvajala kapitalne zahteve za robni rizik.

Banka ne primenjuje pristup internih modela za izračunavanje kapitalnih zahteva za tržišne rizike.

5.4 Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja.

Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Banka meri, odnosno procenjuje izloženost operativnom riziku uzimajući u obzir mogućnost, odnosno učestalost nastanka tog rizika, kao i njegov potencijalni uticaj na Banku, s posebnim osvrtom na događaje za koje je malo verovatno da će nastati, ali mogu izazvati velike materijalne gubitke.

Banka za potrebe izračunavanja kapitalnog zahteva za operativni rizik primenjuje pristup osnovnog indikatora u skladu sa NBS Odlukom o adekvatnosti kapitala banke.

Banka ne primenjuje napredni pristup za izračunavanje kapitalnog zahteva za operativni rizik.

5.5 Kamatni rizik

Banka upravlja različitim oblicima kamatnog rizika i to:

- **Rizik ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (repricing risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog vremenske neusklađenosti dospeća (za stavke sa fiksnom kamatnom stopom) i ponovnog vrednovanja kamatnih stopa (za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom) bilansnih i vanbilansnih pozicija bankarske knjige.
- **Bazni kamatni rizik (basis risk)** - rizik kome je Banka izložena zbog različitih referentnih kamatnih stopa kod kamatno osetljivih pozicija sa sličnim karakteristikama što se tiče dospeća ili ponovnog određivanja cena.
- **Rizik opcija (optionality risk)** - rizik koji proizilazi iz ugovornih odredbi u vezi sa kamatno osetljivim pozicijama odnosno koji proizilazi iz ugovorenih kamatnih opcionalnosti.
- **Rizik krive prinosa (yield curve risk)** - rizik koji proizilazi iz uticaja promene oblika i/ili nagiba krive prinosa na ekonomsku vrednost Banke.

Izloženost Banke kamatnom riziku meri se osetljivošću finansijskog rezultata i kapitala Banke na moguća negativna kretanja kamatnih stopa. Efekat negativnog kretanja kamatnih stopa na finansijski rezultat i kapital Banke izračunava se množenjem GAP-ova pretpostavljenim promenama kamatnih stopa (primenjuje se standardni kamatni šok od 200 baznih poena).

GAP predstavlja razliku između kamatno osetljive aktive i kamatno osetljive pasive. Sve kamatno osetljive stavke aktive i pasive raspoređuju se u ročne okvire na bazi preostalog vremena do dospeća za stavke sa fiksnom kamatnom stopom odnosno na bazi vremena do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa za stavke sa varijabilnom kamatnom stopom. Pri tom se svi transakcioni depoziti, depoziti po viđenju i drugi neoročeni depoziti svrstavaju u period dospeća do 1 meseca. Svi krediti se raspoređuju u ročne okvire prema preostalom roku do dospeća odnosno preostalom vremenu do sledećeg utvrđivanja kamatnih stopa i pretpostavlja se da nema prevremenih otplata kredita.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke prati i najmanje jedanput u toku meseca analizira izloženost Banke kamatnom riziku.

Izvršni odbor Banke tromesečno izveštava Upravni odbor o izloženosti Banke kamatnom riziku, na osnovu podataka iz tromesečnog izveštaja o adekvatnosti upravljanja rizicima koji se izrađuje u Službi za upravljanje rizicima i koji je sastavni deo Izveštaja o poslovanju Banke koji izrađuje Služba za finansijsko upravljanje i budžetiranje.

Banka takođe prati prosečne kamatne stope na plasmane i to pojedinačno po pojedinim vrstama plasmana, kao i cene koštanja sredstava pojedinačno po pojedinim izvorima.

Banka je razmatrala i analizirala scenarija u vezi sa prevremenim otplatama kredita, ali isti nisu uključeni u obračun izloženosti kamatnom riziku. U vezi kretanja neoročenih depozita, Banka se opredelila za konzervativni pristup i odredila im poziciju u prvoj vremenskoj korpi.

5.6 Izloženost po osnovu vlasničkih ulaganja u bankarskoj knjizi

Tabela 21: Pregled učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu	Iznos u hiljadama din.
Učešće u kapitalu preduzeća i drugih pravnih lica	3,349
Ispravka vrednosti	0
Ukupno	3,349

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u kapital drugih pravnih lica koja nisu pribavljena sa namerom da se prodaju u bliskoj budućnosti.

U skladu sa Računovodstvenim politikama Banke, učešća u kapitalu drugih pravnih lica čije se akcije kotiraju na berzi, odnosno čiju je fer vrednost moguće pouzdano utvrditi, iskazuju se po fer vrednosti, a promene fer vrednosti se iskazuju u okviru revalorizacionih rezervi. U slučaju da nije moguće pouzdano utvrditi tržišnu vrednost učešća u kapitalu, onda se ta učešća iskazuju po nabavnoj vrednosti, a na dan bilansiranja vrši se procena vrednosti učešća i ako se proceni da je učešće obezvređeno, vrši se ispravka vrednosti.

Na dan 31.12.2016. Banka nema učešće u kapitalu drugog pravnog lica koje se u skladu sa zakonskom regulativom svrstava u značajno ili kontrolno. U knjigama Banke sva učešća su vrednovana po nominalnoj vrednosti i za svako je izvršena procena obezvređenja.